

Lund 73:1

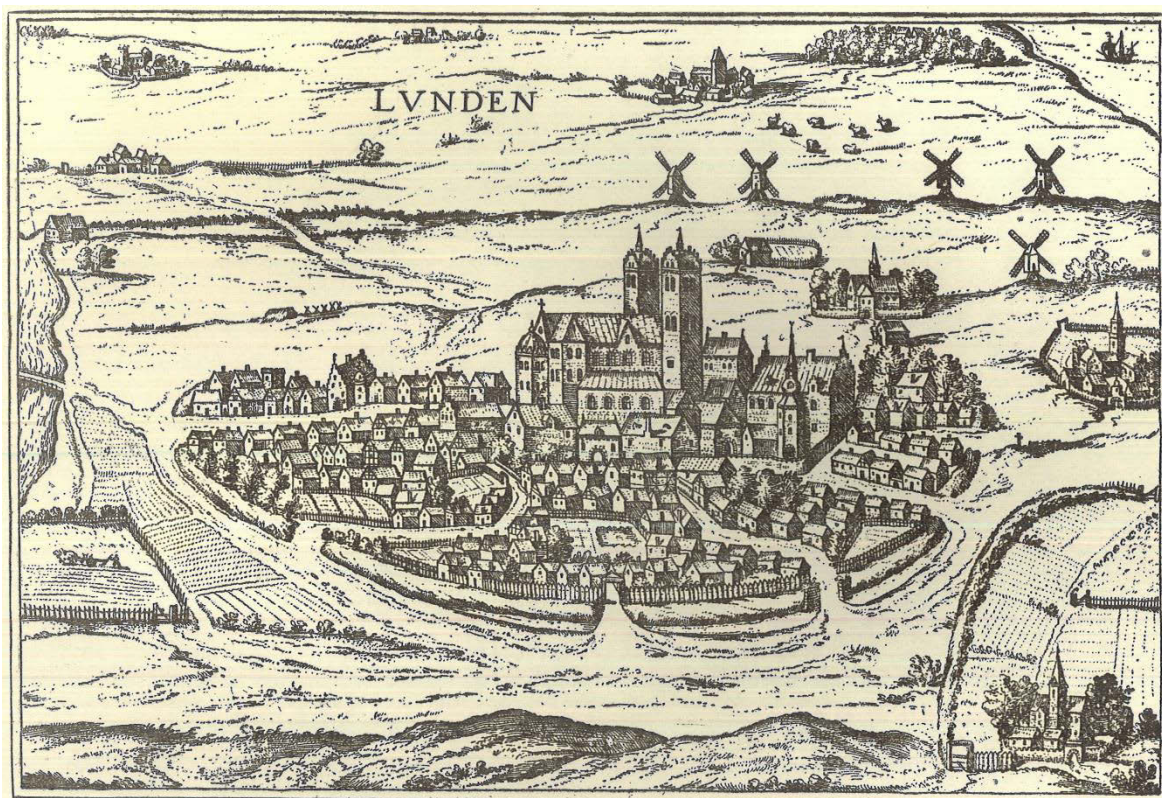
RAÄ Lund 73:1/L1988:5459

Lunds stad och kommun, Skåne län

Fjärrvärme mm i Lunds innerstad

Arkeologiska schaktningsövervakningar 2016–2017

Linnea Lidh

Titel: Lund 73:1
Författare: Linnea Lidh
Kulturmiljörapport: 2020:24

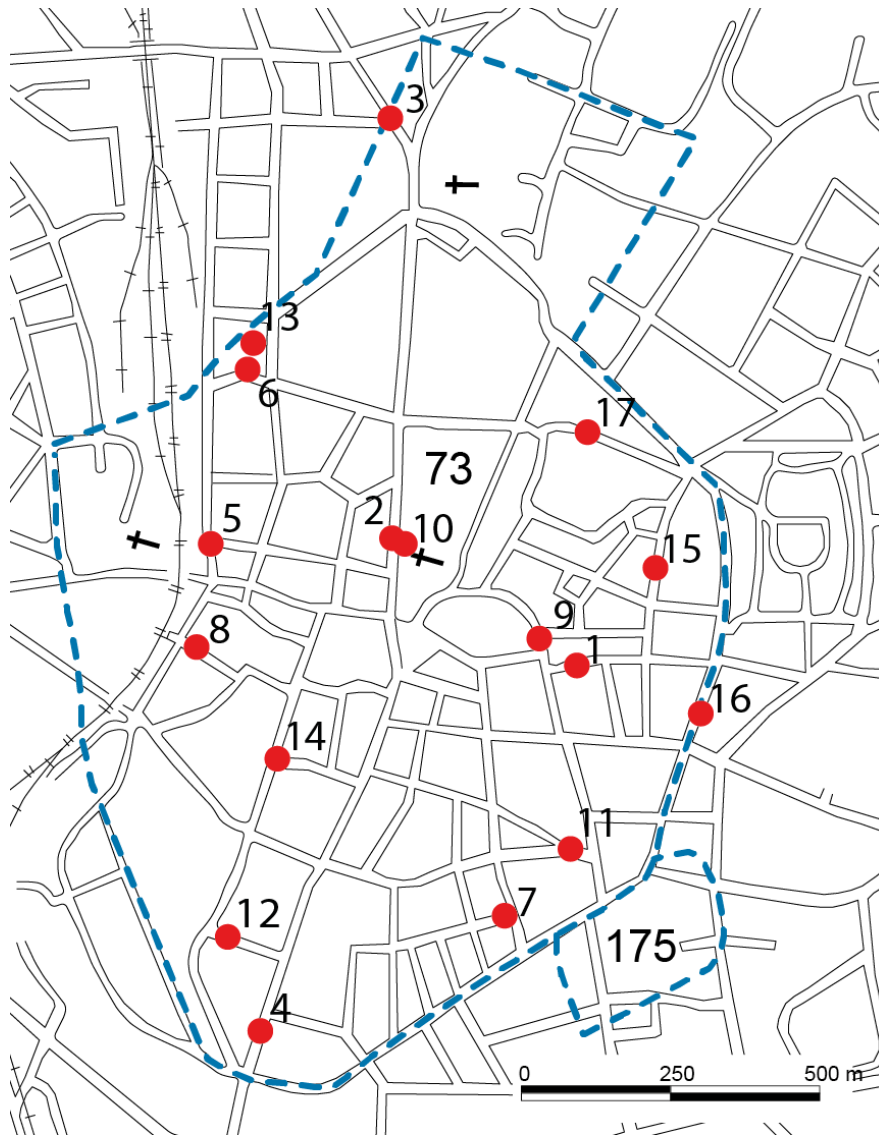
Omslagsbild: Kopparstick över Lunds stad från år 1585 av F. Hogenberg (Blomqvist 1946:4)
Upphovsrätt: Där inget annat är angivet, enligt Creative Commons licens CC BY
Kartmaterial där inget annat anges © Lantmäteriet

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
1–Magle Lilla Kyrkogata (61000-463).....	4
2–Kyrkogatan (61000-470).....	5
3–Karl XII gatan (61000-471)	6
4–Stora Södergatan (61000-476).....	8
5–Bangatan (61000-483).....	9
6–Clemenstorget (61000-484).....	11
7–Korsgatan och Trädgårdsgatan (61000-496).....	12
8–Västergatan 14 (61000-547).....	14
9–Kiliansgatan och Skomakaregatan (61000-552).....	16
10–Kyrkogatan (61000-567)	18
11–Stora Tvärgatan m fl (61000-569).....	19
12–Gyllenkroks allé m fl (61000-570)	20
13–Clemenstorget (61000-587).....	21
14–Grönegatan och Drottensgatan (61000-590).....	24
15–Hjortgatan (61000-594).....	25
16–Östra Vallgatan (61000-599)	26
17–Tomegapsgatan.....	28
Slutsatser.....	31
Administrativa och tekniska uppgifter	32
Referenser.....	33
Bilagor	34

Sammanfattning

- Kraftringen Energi AB har hos Länsstyrelsen haft ett löpande tillstånd att utföra schaktningar för mindre markingrepp för fjärrvärme, fjärrkyla, gas, el, signalkablar och stadsnät inom fastigheten Lund Innerstaden 2:1 m fl, fornlämning Lund 73:1, Lunds kommun (Lst.dnr. 431-46-2016, Kulturens proj. nr. 61000-447).
- Under perioden 2016-02-29–2017-12-31 genomfördes totalt 17 schaktningar enligt länsstyrelsens beslut, vilka redovisas här i rapporten. Följande ärenden behandlas här: Magle Lilla Kyrkogata (61000-463), Kyrkogatan (61000-470), Karl XII gatan (61000-471), Stora Södergatan (61000-476), Bangatan (61000-483), Clemenstorget (61000-484), Korsgatan och Trädgårdsgatan (61000-496), Västergatan 14 (61000-547), Kiliansgatan och Skomakaregatan (61000-552), Kyrkogatan (61000-567), Stora Tvärgatan m fl (61000-569), Gyllenkroks allé (61000-570), Clemenstorget (61000-587), Grönegatan och Drottensgatan (61000-590), Hjortgatan (61000-594), Östra Vallgatan (61000-599) och Tomegapsgatan.
- I sju av 17 undersökta schakt har intakta medeltida kulturlager påträffats. I fyra undersökta schakt framkom intakta lämningar i form av syllsten och eftermedeltida lager. I de övriga schakten framkom enbart omrörda lager och bärlager.
- Schaktningarna för fjärrvärme, och el samt efterföljande dokumentation har bidragit till ökad kunskap om kulturlagerstatusen och omfattningen av utschaktning i Lunds stad. Närvaron av antikvarisk personal har bidragit till att schaktningsomfattningen har minimerats.

Figur 1. Lunds medeltida stad, fornlämning 73:1, med platserna för undersökningarna markerad med röda prickar.
 1) Magle Lilla Kyrkogata (61000-463), 2) Kyrkogatan (61000-470), 3) Karl XII gatan (61000-471), 4) Stora Södergatan (61000-476), 5) Bangatan (61000-483), 6) Clemenstorget (61000-484), 7) Korsgatan och Trädgårdsgatan (61000-496), 8) Västergatan 14 (61000-547), 9) Kiliansgatan och Skomakaregatan (61000-552), 10) Kyrkogatan (61000-567), 11) Stora Tvärgatan m fl (61000-569), 12) Gyllenkroks allé (61000-570), 13) Clemenstorget (61000-587), 14) Grönegatan och Drottensgatan (61000-590), 15) Hjortgatan (61000-594), 16) Östra Vallgatan (61000-599) och 17) Tomegapsgatan.

Inledning

Kraftringen Energi AB hade hos Länsstyrelsen ett löpande tillstånd att utföra schaktningar för mindre markingrepp för fjärrvärme, fjärrkyla, gas, el, signalkablar och stadsnät inom fastigheten Lund Innerstaden 2:1 m fl, fornlämning Lund 73:1, Lunds kommun (Lst.dnr. 431-46-2016, Kulturens proj. nr. 61000-447).

Villkoren för tillståndet var att Kraftringen inför varje markarbete i god tid skulle samråda med Kulturen i Lund, som skulle beredas möjlighet att genomföra en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning. Tillståndet gällde endast mindre ingrepp.

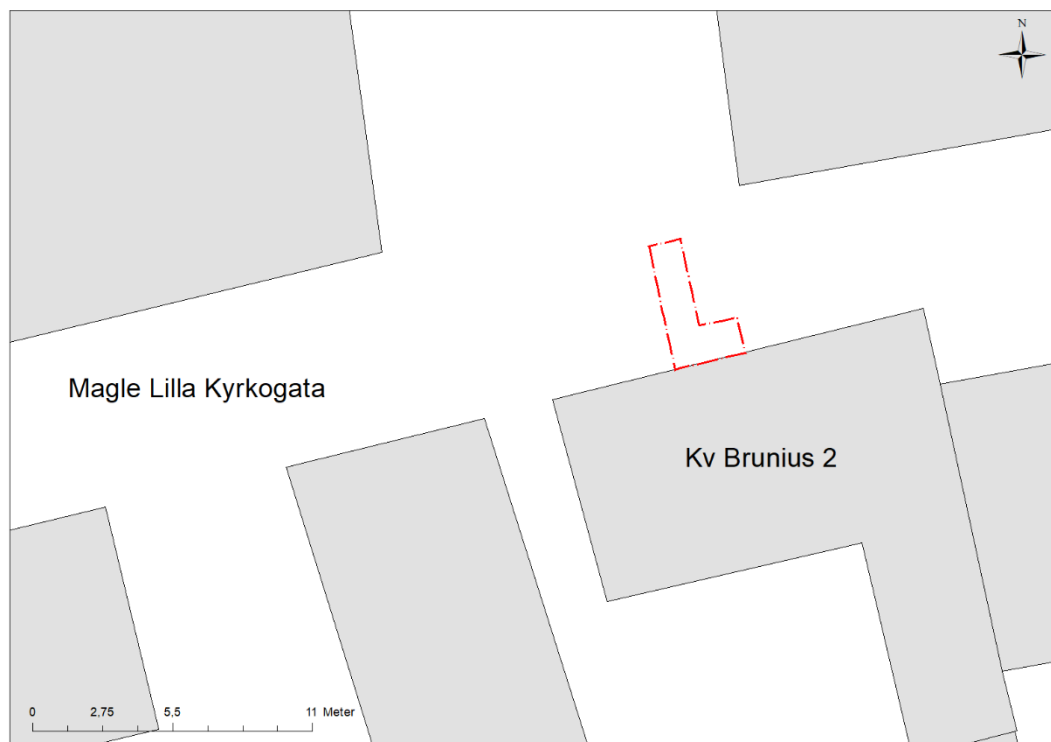
Under perioden 2016-02-29–2017-12-31 genomfördes totalt 17 schaktningar enligt Länsstyrelsens beslut, vilka redovisas här i rapporten. Följande ärenden behandlas här i rapporten. Magle Lilla Kyrkogata (61000-463), Kyrkogatan (61000-470), Karl XII gatan (61000-471), Stora Södergatan (61000-476), Bangatan (61000-483), Clemenstorget (61000-484), Korsgatan och Trädgårdsgatan (61000-496), Västergatan 14 (61000-547), Kiliansgatan och Skomakaregatan (61000-552), Kyrkogatan (61000-567), Stora Tvärgatan m fl (61000-569), Gyllenkroks allé (61000-570), Clemenstorget (61000-587), Grönegatan och Drottensgatan (61000-590), Hjortgatan (61000-594), Östra Vallgatan (61000-599) och Tomegapsgatan.

Kulturen i Lund har under år 2016 utfört åtta undersökningar och år 2017 utfördes nio undersökningar på Kraftringens tillstånd. Ett av arbetena, Grönegatan (61000-590), anmäldes och genomfördes men Kulturens arkeologer blev aldrig kontaktade inför schaktningen och arbetena är därmed obesiktigade.

I sju av 17 undersökta schakt har intakta medeltida kulturlager påträffats: Magle Lilla Kyrkogata, Kyrkogatan, Karl XII gatan, Stora Södergatan, Bangatan, Korsgatan och Trädgårdsgatan, Kiliansgatan och Skomakaregatan. På Västergatan dokumenterades eftermedeltida intakta lämningar och på Clemenstorget, Stora Tvärgatan och Gyllenkroks allé dokumenterades syllsten som satt in situ. I de övriga schakten framkom enbart omrörda lager och bärlager, men även dessa är viktiga i det antikvariska arbetet för att kartlägga fornlämningens bevarandegrad, grundtopografi och utschaktningsgrad.

Nedan redovisas de iakttagelser och den dokumentation som gjorts i anslutning till ovannämnda ärenden.

1–Magle Lilla Kyrkogata (61000-463)

Figur 2. Plan över schaktet på Magle Lilla Kyrkogata. Schaktet markerat i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

Magle Lilla Kyrkogata är belägen i den östra delen av det medeltida stadsområdet. I östvästlig riktning löper gatan från nuvarande kv Döbeln och ansluter till Östra Vallgatan. Mitt i sin sträckning passerar gatan omedelbart söder om läget för den medeltida kyrkan S:t Maria Magle. Kyrkan omnämns första gången år 1222 och revs antagligen kort efter år 1580, men dess kyrkogård användes fram till och med år 1816. En mindre omfattande schaktdokumentation som utfördes i samband med en ledningsgrävning år 1971 tyder på att kyrkogården vid någon tidpunkt sträckt sig ut cirka tre meter i nuvarande gatumark (Bevaringskommittén 1983:94, Andrén 1984:76). Gatan kan följas bakåt genom kartmaterial till 1600-talet och har sannolikt ett medeltida ursprung (Andrén 1980:51).

Genomförande och resultat

I samband med schaktning för fjärrvärme utfördes en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning. Schaktet omfattade en yta av 6,50 m² med en volym av cirka 7,8 m³ in mot fastigheten kv Brunius 2. I området fanns flera ledningsdragningar som var återfyllda med sand och omrörda kulturlager. Intakta medeltida kulturlager dokumenterades i den södra delen av sektionen, under trottoaren intill fastigheten kv Brunius 2 (bilaga 1a).

Tidsperiod: 2016-05-17–2016-05-18

Tidsåtgång: 2 h

Fältarkeolog: Gertie Ericsson

Yta: 6,5 m²

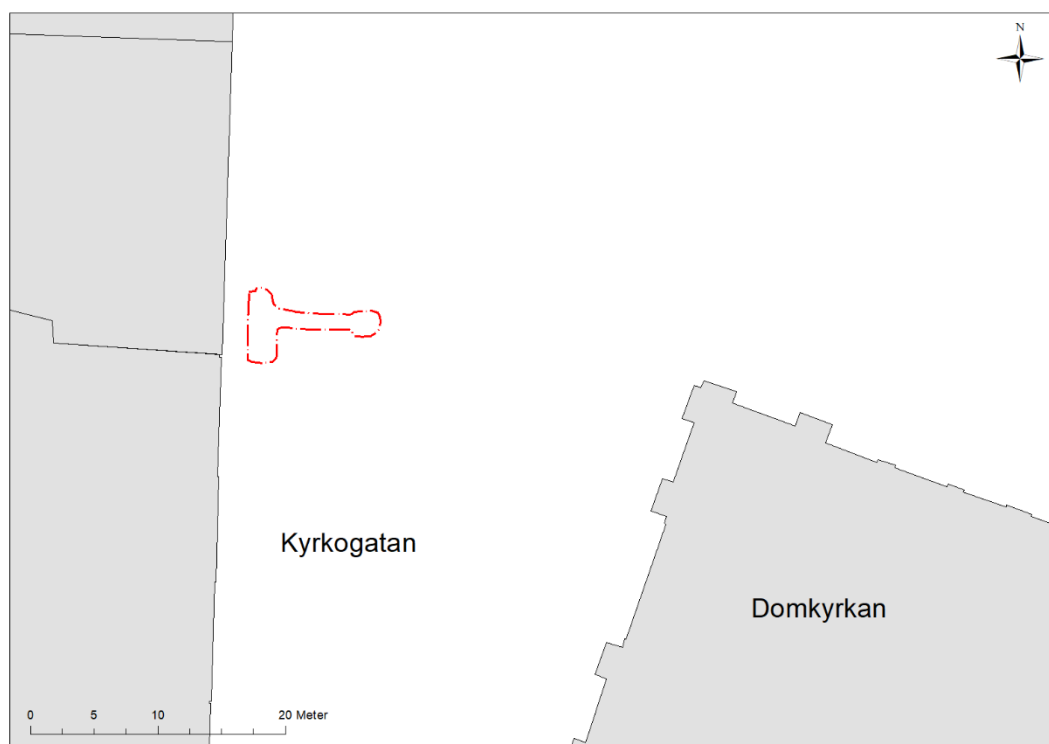
Volym: 7,8 m³

Ritningar: 1 A3-ark: 1 planritning i skala 1:100 och 1 sektionsritning i skala 1:20

Digitala fotografier: -

Tillvaratagna fynd: -

2-Kyrkogatan (61000-470)

Figur 3. Plan över schaktet på Kyrkogatan. Schaktet markerat i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

Kyrkogatan är belägen väster om domkyrkan och löper i nordsydlig riktning. I söder ansluter den till Stora Södergatan och i norr till Bredgatan. Det skånska kriget mellan åren 1675–1679 innebar stora påfrestningar och år 1678 stacks ett stort antal gårdar i Lund i brand. Därefter såg man sin chans att förbättra kommunikationen i staden. År 1702 lades Kyrkogatan ut väster om Domkyrkan (Wahlöö & Larsson 1996:5, 225). Ragnar Blomqvist har föreslagit att det funnits en äldre genomfartsled på samma sträcka som Kyrkogatan nu är belägen (Blomqvist 1951:38). Det går emellertid med säkerhet att säga att denna i sådana fall måste vara äldre än de lämningar som påträffats i gatans sträckning, bland annat ett stenhus som är beläget väster om domkyrkan och S:t Nicolaus kyrka och kyrkogård.

Genomförande och resultat

I samband med schaktning för fjärrvärme utfördes en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning. Schaktet var cirka två meter ut från fastigheten Kyrkogatan nr 11. I nord-sydlig orientering var schaktet cirka 5,50 meter långt och två meter brett. Centrerat på schaktet fanns ett tvärgående schakt över gatan i öst-västlig orientering på ytterligare åtta meter med en bredd på två meter och ett djup av en meter. Totalt schaktades en yta av 27 m² och en volym av 27 m³. Till stor del bestod massorna av fyllningar i diverse kabel- och rörschakt. Enstaka områden fanns dock fortfarande bevarade med karaktär av äldre kulturlager, möjligen medeltida. Ett område med raseringslager dokumenterades cirka fem meter ut från fasaden i väster (bilaga 2a–2b).

Tidsperiod: 2016-06-13–2016-06-14

Tidsåtgång: 8 h

Fältarkeolog: Mattias Karlsson

Yta: 27 m²

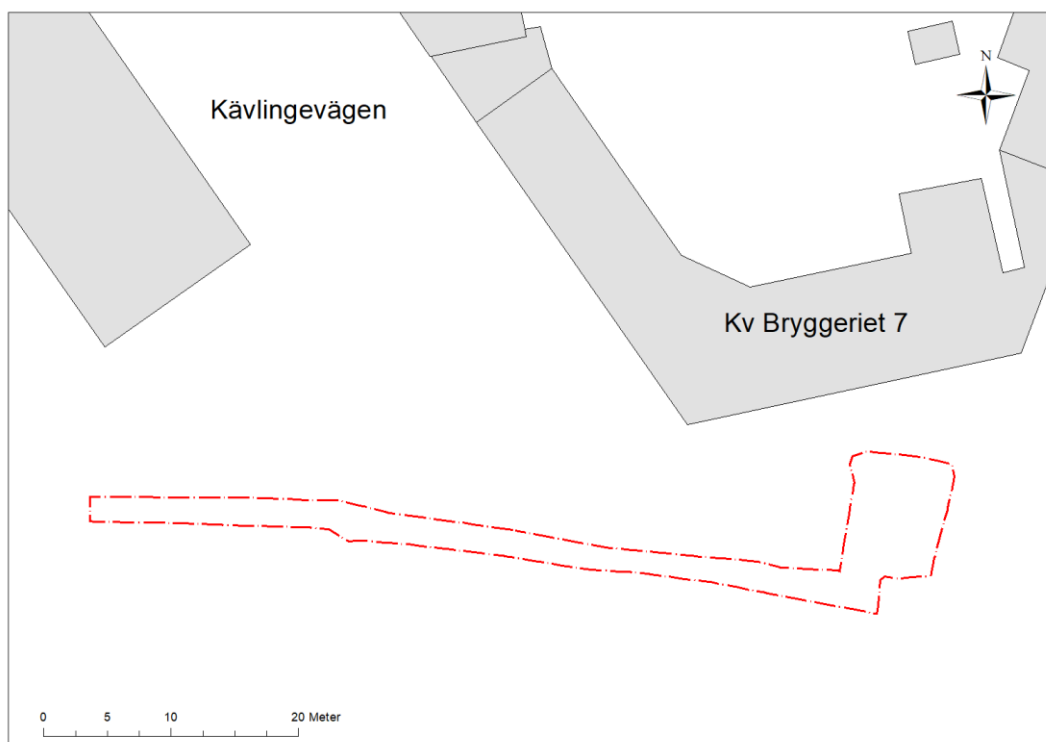
Volym: 27 m³

Ritningar: 3 A3-ark: 1 planritning i skala 1:40 och 2 sektionsritningar i skala 1:20

Digitala fotografier: -

Tillvaratagna fynd: -

3–Karl XII gatan (61000-471)

Figur 4. Plan över schaktet på Karl XII gatan. Schaktet markerat i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

Korsningen Karl XII gatan, Kävlingevägen, Bredgatan och Getingevägen ligger strax norr om Lunds medeltida stad, fornlämning Lund 73:1. Dagens kvarter Plantagelyckan och Bryggeriet har utgjort sydspetsarna på två marker som sträckt sig norr ut med Kävlingevägen som avgränsning (Bevaringskommittén 1991:14).

Genomförande och resultat

I samband med fjärrvärmearbeten längs med hela Karl XII gata samt med anslutning till Getingevägen genomfördes en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning från östra delen av Karl XII gata i anslutning till Kävlingevägen och fram till Getingevägen (bilaga 3a–3d). Totalt omfattades den förundersökta sträckningen 240 m² med en volym av 480 m³. Första etappen som övervakades innehöll endast massiva uppfyllnadsmassor med inslag av 1800-tals tegel. Tolkningen var att en reglering av terrängen hade gjorts för att jämna ut morännivån i området, möjligen i samband med att Allhelgonakyrkan tillkom och gator reglerades under sent 1800-tal.

Strax före området där Karl XII:s gata övergår till Kävlingevägen förändrades kulturlagren från att ha haft karaktär av uppfyllningsmassor till intakta äldre markhorisonter med inslag av medeltida fynd, bland annat keramik av typen yngre rödgods samt djurben. En ränna och en kallmur dokumenterades centralt på Kävlingevägen på ett djup av cirka 1,20–1,80 meter delvis nedgrävt i moränleran.

Nordöst om Kävlingevägen i kilen framför bebyggelsen till kv Bryggeriet framkom ett mindre dike i nordvästlig–sydöstlig orientering. Strax norr om detta dokumenterades ett lergolv. Under lergolvet framkom ytterligare ett dike i nord–sydlig orientering. Fynd av keramik av typen yngre rödgods tyder på att lergolvet har en senmedeltida datering. Dikena framkom under ett marklager och kan vara av äldre datering.

Tidsperiod: 2016-09-27–2019-10-24

Tidsåtgång: 28 h

Fältarkeolog: Aja Guldåker och Johan Wallin

Yta: 240 m²

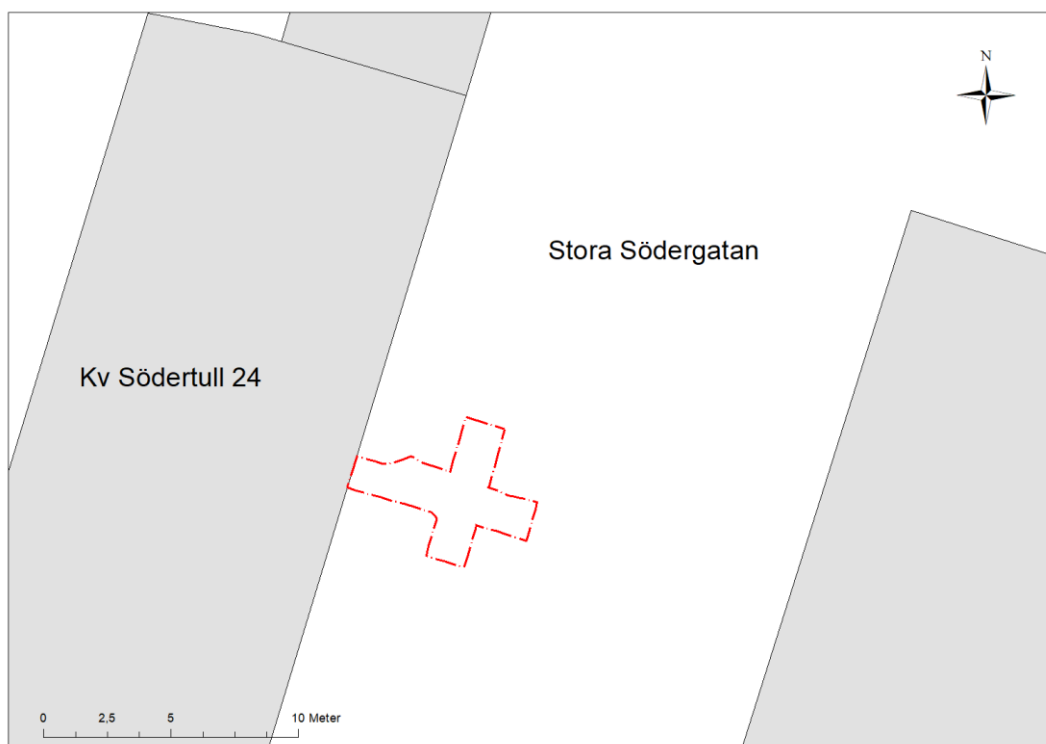
Volym: 480 m³

Ritningar: 8 A3-ark: 4 planritningar i skala 1:100 och 7 sektionsritningar i skala 1:20

Digitala fotografier: 11

Tillvaratagna fynd: KM 97872:1–3

4–Stora Södergatan (61000-476)

Figur 5. Plan över schaktet på Stora Södergatan. Schaktet markerat i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

Stora Södergatan anses allmänt tillhöra ett tidigt skede i Lunds historia och går, åtminstone delvis, sannolikt tillbaka till ett äldre kommunikations- och vägnät. Stora Södergatan löper från det forna Söderportsområdet i söder och mynnar i norr ut vid Stortorget. Gatan har haft stor betydelse som infart söderifrån till staden, domkyrkan, Lundagård och Stortorget. På en osignerad karta från slutet av 1500-talet benämns Stora Södergatan som Torgegade, det vill säga gatan som ledde till torget. Stora Södergatan kantades under medeltiden i sin nordligaste del av bodbebyggelse (Larsson 2018:3).

Genomförande och resultat

I samband med omgestaltning av södra delen av Stora Södergatan i Lund utförde Kulturen i Lund en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning. Omgestaltningen berörde i huvudsak ändringar av sentida och ytligt belägna vägbeläggningar. Markarbetena omfattade cirka 3,60 m² och 4 m³. På en punkt på Stora Södergatans västra sida utfördes arbete med fjärrvärmeledningar i form av en ny anslutning till fastigheten nr 56 som berörde äldre kulturlager (bilaga 4a–4b).

På en sträcka av tre meter som grävdes från fastigheten nr 56 till gatan i öster framkom äldre kulturlager. Schaktet var cirka 1,20 meter brett och mellan 1,40 och 0,80 meter djupt. Under rör och kablar framkom en stenpackning med nord–sydlig orientering som tolkades som en stensyll. Syllen var cirka en meter

bred. En sten var mycket stor, cirka $1,30 \times 1,10 \times 0,40$ meter stor. Av den anledningen togs stenen upp och granskades närmare. Inga ristningar påträffades. Övriga stenar var upp till 0,50 meter stora.

Den södra sektionsväggen dokumenterades. I öster i gatan påträffades ett utjämningslager med oklar datering på 0,70 meters djup. Närmare trottoaren påträffades ytterligare tjocka utjämningslager på ett djup av mellan 0,50 till en meters djup. Runt stenpackningen påträffades ett lager med inslag av grus och sand, en delvis urtvättad fyllning som lagts runt stenarna i syllen. Förutom syllen påträffades inga konkreta lämningar av den byggnad som stått på den. Inga daterande fynd, ej heller tegel påträffades i anslutning till stenarna eller under dem.

Tidsperiod: 2016-05-16

Tidsåtgång: 7 h

Fältarbeolog: Mattias Karlsson

Yta: $3,6 \text{ m}^2$

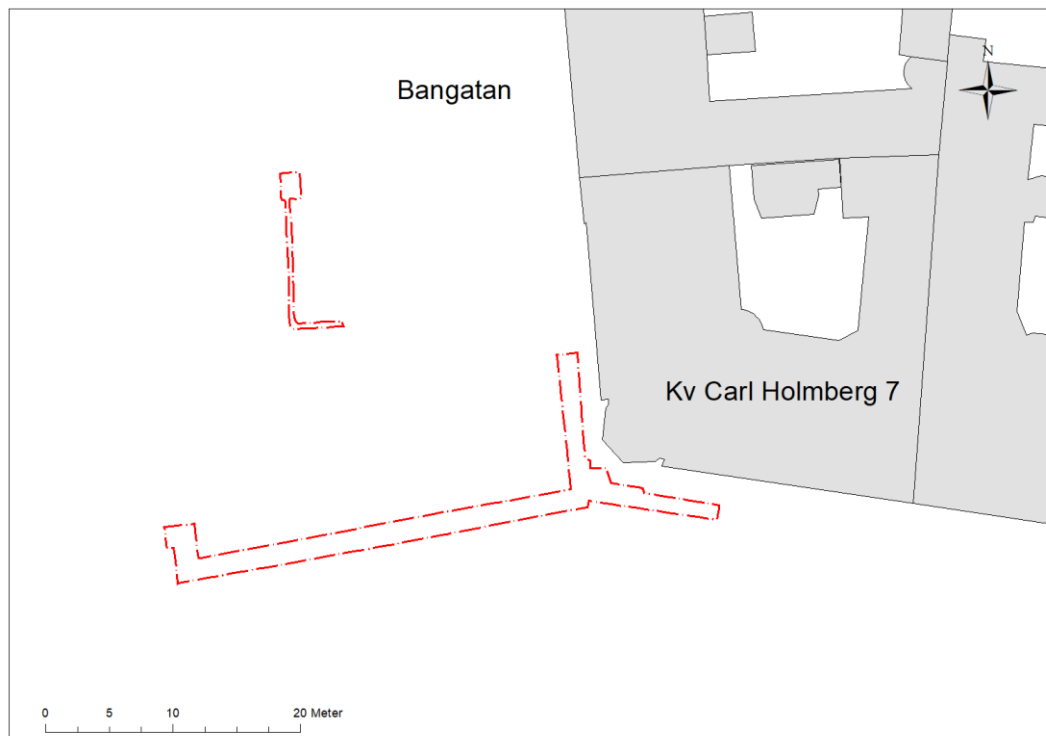
Volym: 4 m^3

Ritningar: 2 A3-ark: 1 planritning i skala 1:20 och 1 sektionssritning i skala 1:20

Digitala fotografier: -

Tillvaratagna fynd: -

5-Bangatan (61000-483)

Figur 6. Plan över schaktet på Bangatan. Schaktet markerat i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

Bangatan anlades i samband med den nya järnvägslinjen som öppnade år 1856. Kvartersmark från Bytarebacken och Carl Holmberg togs i anspråk för att ge utrymme åt den nya järnvägen samt Bangatan. Bantorget anlades strax efter att järnvägslinjen öppnats (Bevaringskommittén 1981:14, 56). Under årens lopp har området utsatts för många olika typer av förändringar, vilket tydligt kan ses på historiska kartor från 1600-talet och framåt. Området har utgjort en viktig passage in i staden västerifrån. Strax innanför stadsvallen fanns Klosterkyrkan som anlades under 1100-talets mitt som ett nunnekloster av benediktinerorden (Blomqvist 1951:163ff).

Genomförande och resultat

I samband med schaktning för fjärrvärme genomfördes en arkeologisk schaktningsövervakning, på Bangatan och Klostergatan belägna i de västra delarna av Lunds medeltida stadsområde. På Bangatan och Klostergatan omfattade markarbetena cirka 87 m² och 138 m³ (bilaga 5a–5c).

Schaktningarna påbörjades väster om Bangatan och norr om det lilla "torget" intill järnvägsspåret. Denna sträcka grävdes mellan en större fjärrvärmekulvert och gatan. Schaktet var cirka 20 meter långt, cirka två meter brett och grävdes till ett djup av 1,50 meter. Närmast järnvägen, på en sträcka av cirka tre meter, påträffades sentida lager med sand och grus med inslag av stora bultar till järnvägsräls. Längs den återstående sträckan fram till gatan påträffades äldre kulturlager. Under sentida påförda lager på 0,50 till 0,70 meters djup påträffades brungrå kulturjord med lite tegelkross och djurben. Lagret kan vara medeltida. Under det, på mellan 0,70–1,00 meters djup, framkom ett kraftigt lager med mycket småsten och kulturjord. Lagret tolkades som en hårdgöring på en väg som gått i östvästlig riktning, alltså ut mot S:t Peters kloster. Lagret var som kraftigast i norra sektionen medan det var tunnare i den södra sektionens väggen. Under det lagret på cirka 0,90 till en meters djup påträffades ett lager med gråbrun finkornig jord, vilket tolkades som medeltida odlad jord. Morän påträffades på ett djup av cirka 1,20–1,40 meter. Strax ovanför moränen fanns ett tunnare lager, cirka 0,10 meter i mäktighet, som kan beskrivas som kulturpåverkad lera. Mot öster fanns ett påtagligt inslag av småsten. Samma tendens fanns i både norra och södra sektionens väggen. Det är oklart om stenarna lagts ut som en hårdgöring eller om de var resultat av en naturlig process. En hypotes är att stenarna lagts ut som hårdgöring på en mjuk markyta och sedan genom tramp av människor och djur pressats längre ned.

I området kring Klostergatan och söder om fjärrvärmekulverten dokumenterades kulturlager i flera skikt från ett djup av cirka 0,60 meter ner till moränleran på ett djup av 1,60 meter. Under bärlager framkom ett raseringslager med inslag av taktegel av typen munk/nunna, djurben samt inslag av träkol. Några meter längre österut dokumenterades en möjlig damm med fyllning. Ett odlingslager framkom ovanpå detta. Datering kan vara medeltida. I område sydväst om porten till Bantorget 8 dokumenterades på ett djup av 1,60–1,80 meter en utfylld håla som kan ha varit en väg eller rustbädd i flera skikt. En bädd av skärvsten låg ovanpå på en nivå av 1,40 meter. Däröver flera skikt av uppbyggnad för väg.

Norr om fjärrvärmekulverten dokumenterades välbevarade kulturlager i den norra sektionen från Klostergatans västra byggnadskomplex och tre meter österut. Moränlera framkom på ett djup av 1,50 meter, men en nedgrävning dokumenterades även i moränleran till ett djup av 1,80 meter.

Nedgrävningen tolkas som en ränna i nord-sydlig orientering. En äldre markhorisont påträffades samt ett massivt utjämningslager ovanpå.

Söder om fjärrvärmekulvert i Klosterгатans västra område framkom mängder av hantverksavfall i ett kulturlager tolkat som ett äldre marklager. Datering troligen 1000–1100-tal då inget tegel påträffades.

Tidsperiod: 2016-08-11–2016-10-03

Tidsåtgång: 30 h

Fältarkeolog: Mattias Karlsson, Ivan Balic och Johan Wallin

Yta: 87 m²

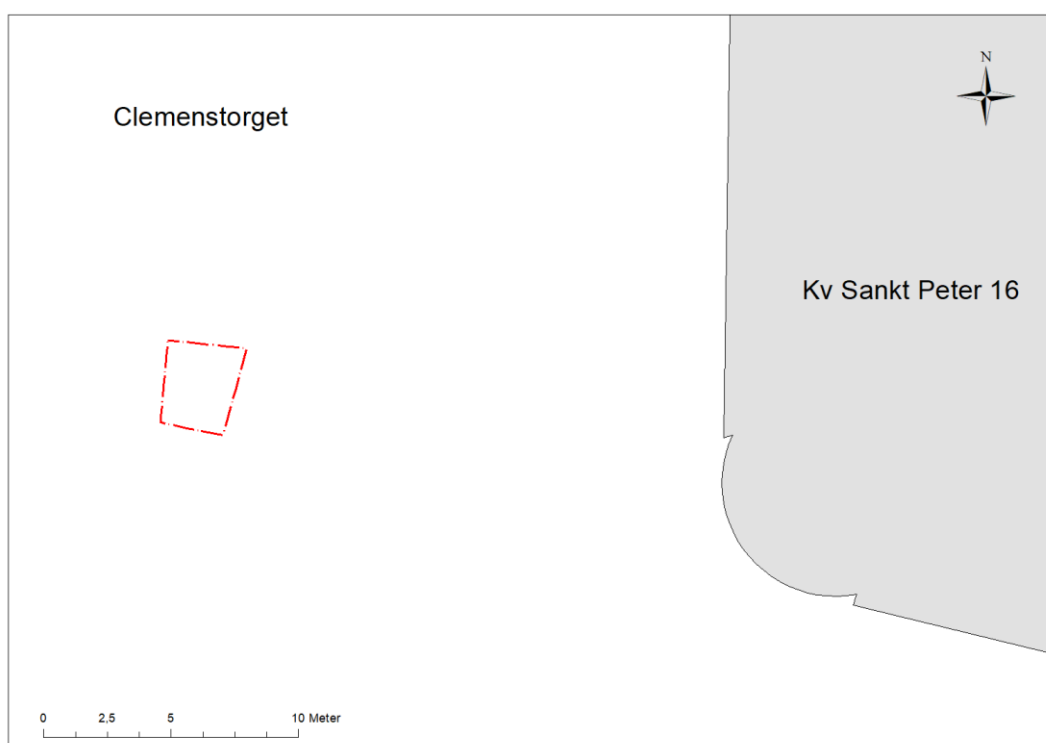
Volym: 138 m³

Ritningar: 13 A3-ark: 3 planritningar i skala 1:20 och 1:100, 12 sektionsritningar i skala 1:20

Digitala fotografier: -

Tillvaratagna fynd: -

6–Clemenstorget (61000-484)

Figur 7. Plan över schaktet på Clemenstorget. Schaktet markerat i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

I området löpte stadens medeltida befästning i form av en vall med grav. Denna manifesterar gränsen mellan stad och land. På stadssidan har det funnits bebyggelse sedan tidigmedeltid. Under senmedeltid marginaliserades området i bemärkelsen att det togs i anspråk för odling. På utsidan av befästningen

låg närmast stadens lyckor, det vill säga odlingsytor hörande till staden. Här fanns under senare tid ett antal dammar och en gata eller allmänning (Kockum 2017:3). Clemenstorget lades ut på 1890-talet, i samband med att Allhelgonakyrkan uppfördes. På platsen fanns redan ett torg som kallades Isaks torg, men nu breddades torgytan och mark från dagen kv Bytarebacken togs i anspråk (Bevaringskommittén 1981:21).

Genomförande och resultat

Med anledning av att fjärrvärme skulle kopplas till befintlig kulvert på Clemenstorget utfördes en arkeologisk schaktningsövervakning. De uppgrävda massorna bestod endast av grus och sand.

Tidsperiod: 2016-08-19

Tidsåtgång: 0,5 h

Fältarkeolog: Aja Guldåker

Yta: 8,25 m²

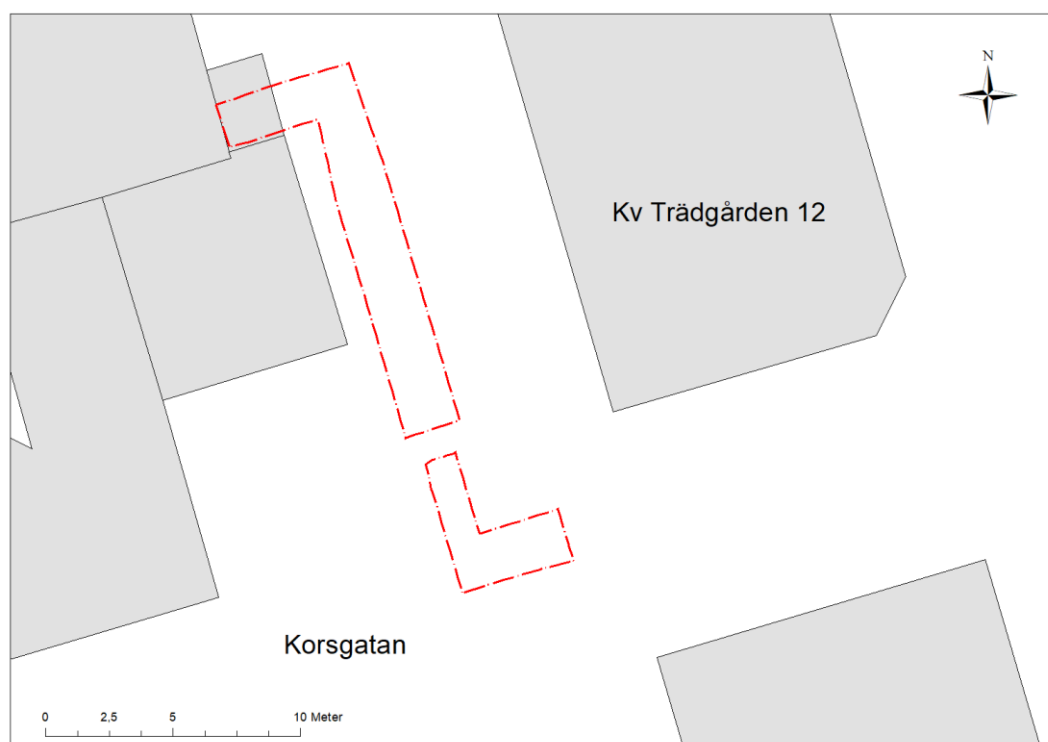
Volym: -

Ritningar: -

Digitala fotografier: 1

Tillvaratagna fynd: -

7-Korsgatan och Trädgårdsgatan (61000-496)

Figur 8. Plan över schaktet på Korsgatan. Schaktet markerat med rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

Området för kv Trädgården lades ut med omgivande gator på 1870-talet på ett obebyggt område som kallades Ripas äng. Kvarteret har det mesta kvar av den ursprungliga bebyggelsen och är idag ett angeläget bevaringsområde (Bevaringskommittén 1980:18). Enligt Anders Andrén finns det inga uppgifter om tomtindelning eller ägoförhållande av marken fram till en karta från år 1784 då tomterna är markerade (Andrén 1984:92f). Från en undersökning år 2011 i kv Trädgården 11 framkom tydliga spår av platsens brukning. Där bland annat en tomträdda och spadstick efter jordförbättring kunde dokumenteras och påvisa att platsen varit åker- och odlingsmark (Balic 2011:14ff).

Genomförande och resultat

Med anledning av att fastigheten, Trädgårdsatan 7A, skulle anslutas till befintlig fjärrvärmeledning i Korsgatan har schaktningsarbeten utförts. Markarbetena omfattade cirka 51 m² och 37 m³ (bilaga 6a–6c).

Ett L-format schakt om cirka 26 löpmeter grävdes. Djupet uppgick till en meter och bredden i schaktets botten till en meter. Kanten släntades, varför schaktets bredd vid marknivå uppgick till två meter. Grävarbetet företogs från den östra delen av fastigheten, över en innergård och ut i Korsgatan.

Närmast befintlig fastighet framkom en husgrund med kallmurad natursten i botten och gult maskinslaget tegel i dagemuren. I en äldre kvartersöversikt finns en byggnad med byggnadsåret 1893 markerat (Kulturens arkiv). Möjligen har den påträffade grundmuren ingått i denna byggnad.

I stora delar av schaktet framkom på cirka en meters djup, ovanför moränen, ett lager mörkbrun lerig silt med inslag av träkol och småsten. Tjockleken uppgick ställvis till cirka 0,25 meter och lagret har tolkats som en odlingshorisont. Denna bör ses i samma kontext som det i kv Trädgården 11 konstaterade bruket av området för åker, hagmark och trädgårdsodling.

Över hela området fanns nedgrävningar för ledningar med toppmått som varierade mellan 0,40 meter och 1,30 meter under dagens marknivå. I den del av schaktet som sträckte sig utanför fastighetsgränsen och ut i gatan och trottoaren ökade antalet nedgrävningar markant. Här fanns inga spår av den odlingshorisont som påträffades innanför gränsen. Däremot framkom, där tidigare stratigrafi inte var perforerad av sentida ledningsschakt, en horisont mörkgrå sandig silt med inslag av tegel och kalkbruk under vilken moränen låg.

Ute i Korsgatan, där anslutning till befintlig fjärrvärme gjordes, fanns tidigare ledningsschakt som till större del översteg det aktuella schaktdjupet.

Tidsperiod: 2016-11-08–2016-11-10

Tidsåtgång: 8 h

Fältarbeolog: Jan Kockum

Yta: 51 m²

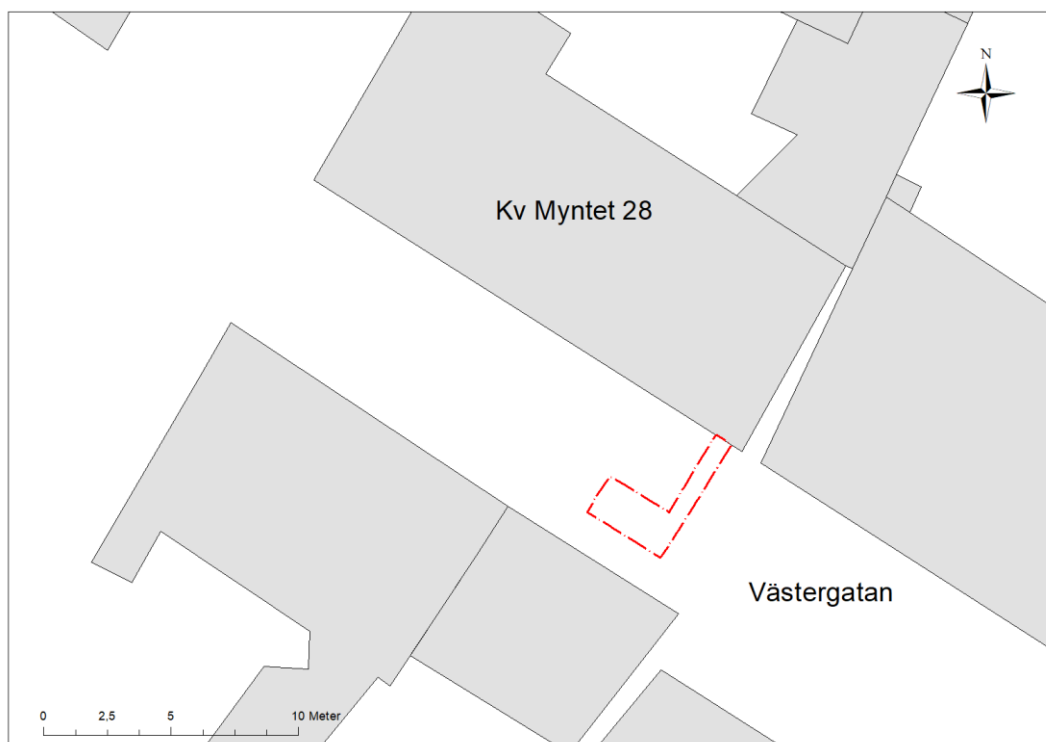
Volym: 37 m³

Ritningar: 2 A3-ark: 1 planritning i skala 1:100 och 3 sektionsritningar i skala 1:20

Digitala fotografier: 16

Tillvaratagna fynd: -

8–Västergatan 14 (61000-547)

Figur 9. Plan över schaktet på Västergatan. Schaktet markerat i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

Västergatan/Stålbrogatan har åtminstone sedan senmedeltid utgjort förbindelselänk mellan stadens torg och nunnekloster i väster. Fastigheten med adress Västergatan 14, uppfört år 1857, ingår i kv Myntet, i vars sydöstra del Myntaregården låg. Denna gård utgjorde från senare delen av 1300-talet fram till 1440-talet myntverk (Bevaringskommittén 1981:16,126).

Genomförande och resultat

I samband med att fastigheten med adress Västergatan 14 kopplades in på fjärrvärmenätet har markingrepp gjorts (bilaga 7a-c).

Vid undersökningen dokumenterades ett L-format schakt som omfattade en sträcka om 0,70 × 3,60 meter, med ett djup som varierade mellan 0,50–0,70 meter, samt en vinkelrät sträcka som omfattade 1,60 × 3,40 meter. Djupet uppgick till 1,90 meter. Den senare och mera omfattande sträckan följde en ledningsgrav för befintlig fjärrvärme ute i gatan. Här berördes således i huvudsak moderna fyllmassor. Naturlig undergrund i form av blålera kunde dock iakttas på cirka 1,10 meters djup.

I den smalare och grundare schaktsträckan berördes befintlig ytbeläggning i form av smågatsten och bärlager till ett djup som varierade mellan 0,20–0,30 meters djup. I gatumarken framkom äldre beläggning i form av kullersten. Här, liksom i trottoaren, påträffades även ett flertal ledningsschakt. Mellan dessa fanns på en sammanlagd sträcka av cirka 2,50 meter obrutet kulturlager i form av mörkgrå

lerig sand med inslag av rött tegel. Då Västergatan/Stålbrogatan åtminstone sedan senmedeltid utgjort förbindelselänk mellan stadens torg och nunnekloster i väster kan kulturlagren sannolikt tolkas som avsatta lager i gaturummet uppblandat med byggnadsmassor från äldre gatubebyggelse. Inget material för närmare datering framkom.

Tidsperiod: 2017-04-18–2017-04-19

Tidsåtgång: 2 h

Fältarkeolog: Jan Kockum

Yta: 8,2 m²

Volym: 12,7 m³

Ritningar: 1 A3-ark: 1 planritning i skala 1:20 och 2 sektionsritningar i skala 1:20

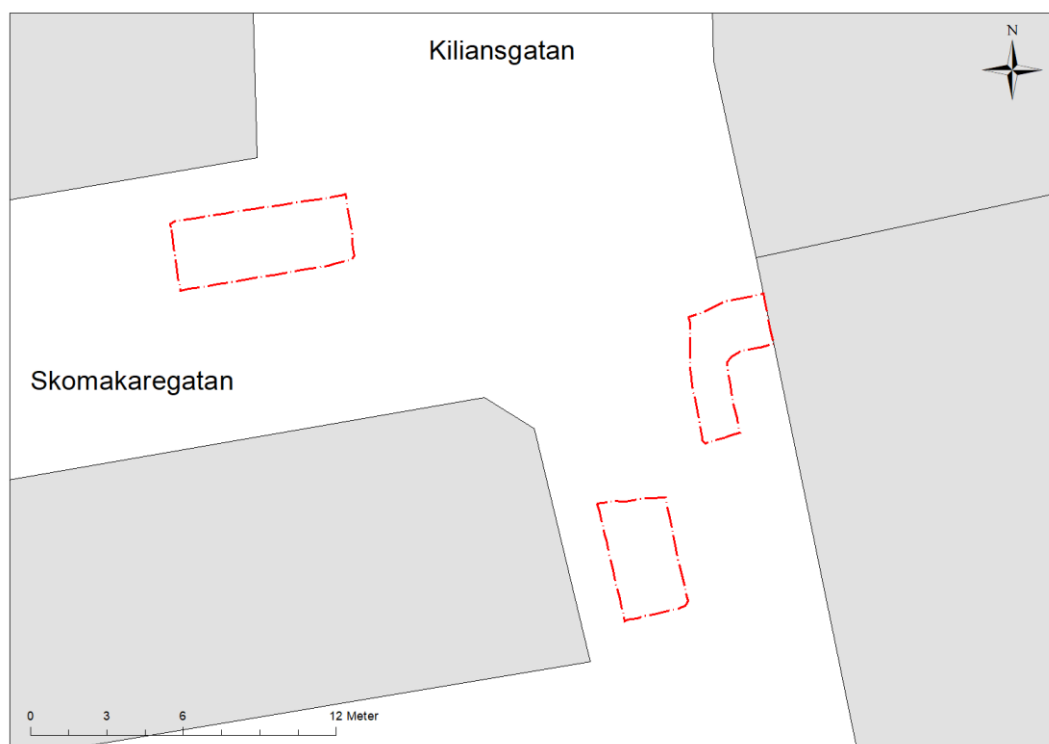
Digitala fotografier: 10

Tillvaratagna fynd: -

Figur 10. Fotografi över schaktet på Västergatan. Sett åt norr.

9–Kiliansgatan och Skomakaregatan (61000-552)

Figur 11. Plan över schakten på Kiliansgatan och Skomakaregatan. Schakten markerade i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

Kiliansgatan och Skomakaregatan ligger norr respektive söder om kvarteret Svartbröder som ligger placerat centralt i Lund och strax söder om Domkyrkan. Den äldsta bebyggelsen i kvarteret är daterade till omkring år 1050, där gatorna runt kvarteret antagligen är av tidigmedeltida ursprung och kvarterets tomt har där med kvar sin ursprungliga form (Bevaringskommittén 1983:167).

Genomförande och resultat

I samband med sättandet av nya ventiler på fjärrvärmeledningar i Kiliansgatan och Skomakaregatan utförde Kulturen i Lund en arkeologisk schaktningsövervakning (bilaga 8a–8c).

I Kiliansgatans östra sida grävdes ett sju meter långt och upp till 1,40 meter brett schakt i nordsydlig riktning till ett djup av upp till 0,80 meter. I schaktet framkom en mycket stor mängd ledningar och rör. Detta fick till följd att schaktningarna avbröts och de planerade ventilerna installerades ej. I större delen av schaktet framkom endast grus. Längs ett cirka två meter långt parti i sydöstra delen av schaktet framkom stratifierade kulturlager som dokumenterades med en sektionsritning. Schaktdjupet vid detta parti var endast cirka 0,75 meter. De kulturlager som framkom tolkades som äldre utjämnings- och bärlager för gatubeläggningar.

I Kiliansgatans västra sida grävdes ett cirka 4,50 meter långt och 2,40 meter brett schakt i nordsydlig riktning. Schaktdjupet var 1,80 meter. Längs schaktets västra sida fanns en betongkulvert och parallellt med den löpte två fjärrvärmerör. Längs schaktets östra sida, nära schaktbotten, löpte en äldre avloppsledning eller dränering. Vid rensning av östra schaktväggen, bland annat från återstående fyllning runt höganäsröret, framkom stratifierade kulturlager. Ned till en meters djup framkom flera lager med grå kulturjord varvat med lager med sand eller med stort inslag av sand, av allt att döma bärlager för äldre stenläggningar. Från en meters djup och ned till schaktbotten framkom bruna och grå kulturlager som bland annat innehöll rött tegelkross. De tolkas som utjämningslager, påförd jord. Närmast schaktbotten fanns rester kvar av sentida fyllning i ett rörschakt med höganäsrör.

I Skomakaregatans östra del mot norr grävdes ett cirka 5,50 meter långt och 2,40 meter brett schakt med ett djup av cirka 1,95 meter. Centralt i schaktet framkom två fjärrvärmerör, på ett djup av 1,25 meter, och ovan dem en högspänningskabel. Både i norr och söder grävdes in till orörda kulturlager. I den norra sektionen påträffades lager med grus och sand varvat med grå kulturjord ned till cirka en meters djup under trottoaren. Från en meters djup och ned till cirka två meters djup påträffades flera tjocka gråaktiga kulturlager, vilka tolkades som utjämningslager med påförd jord. I det understa lagret på cirka 1,80 meters djup fanns ett påtagligt inslag av sten, knytnävsstorlek eller något större. Det kan vara rest av en primitiv gatubeläggning. Rött tegelkross påträffades ned till cirka 1,80 meters djup.

Den södra sektionen i Skomakaregatan grävdes ned till cirka två meter under gatan. Ned till en meters djup fanns tjocka lager med sand varvat med gråaktig kulturjord, av allt att döma bärlager för äldre stenläggningar. På mellan en och två meters djup påträffades tjocka lager med grå- eller brunaktig kulturjord, vilka tolkades som utjämningslager med påförd jord. På två meters djup, alltså i botten av schaktet framkom en fin stenläggning med cirka 0,30 meter stora stenar. Stenläggningen togs ej bort. Kulturlagrens dateringar är, på grund av de få fynden, oklar men de bedöms vara högmedeltida och yngre.

Tidsperiod: 2017-04-24–2017-05-06

Tidsåtgång: 15 h

Fältarbeolog: Mattias Karlsson

Yta: 33 m²

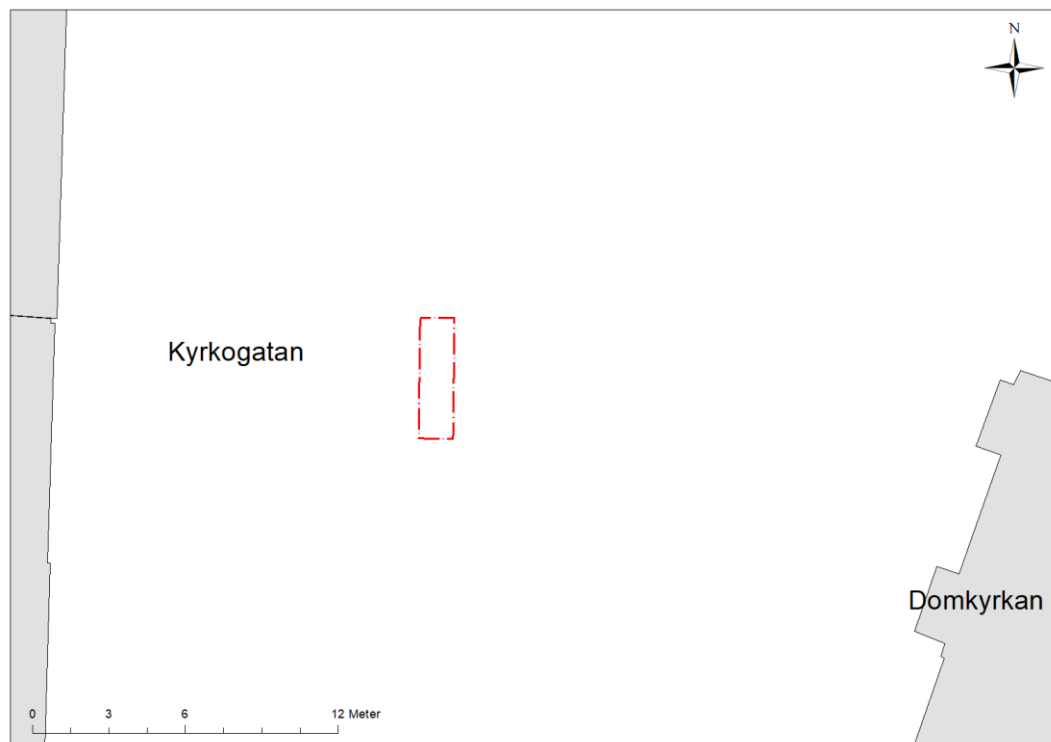
Volym: 50 m³

Ritningar: 6 A3-ark: 3 planritningar i skala 1:40 och 4 sektionsritningar i skala 1:20 och 1:40

Digitala fotografier: -

Tillvaratagna fynd: -

10–Kyrkogatan (61000-567)

Figur 12. Plan över schaktet på Kyrkogatan. Schaktet markerat i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

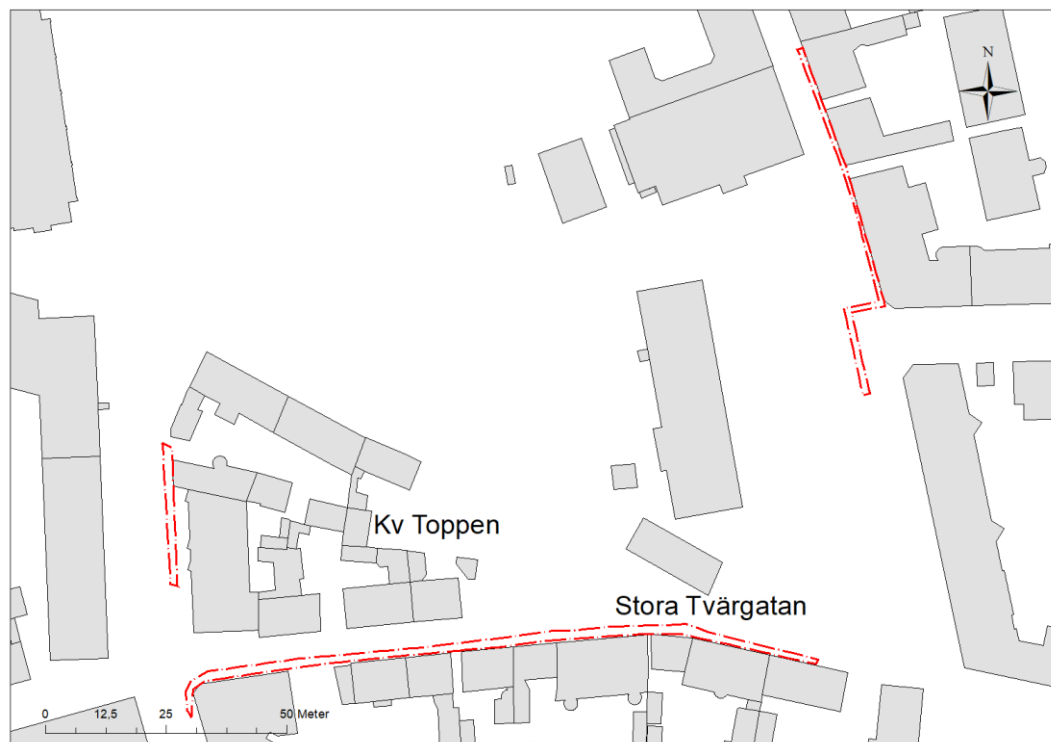
Kyrkogatan är belägen väster om domkyrkan och löper i nordsydlig riktning. I söder ansluter den till Stora Södergatan och i norr till Bredgatan. Det skånska kriget mellan åren 1675–1679 innebar stora påfrestningar och år 1678 stacks ett stort antal gårdar i Lund i brand. Därefter förbättrades kommunikationen i staden. År 1702 lades Kyrkogatan ut framför Domkyrkan (Wahlöo & Larsson 1996:5, 225). Ragnar Blomqvist har föreslagit att det funnits en äldre genomfartsled på samma sträcka som Kyrkogatan nu är belägen (Blomqvist 1951:38). Det går emellertid med säkerhet att säga att denna i sådana fall måste vara äldre än de lämningar som påträffats i gatans sträckning bland annat ett stenhus beläget väster om domkyrkan och S:t Nicolaus kyrka och kyrkogård.

Genomförande och resultat

Med anledning av schaktning på Kyrkogatan för att åtgärda kabelfel på en högspänningskabel inkom Kraftringen med dokumentation över planerat arbete. Arbete skulle ej beröra annat än redan berörda schaktmassor och om annat mot förmodan skulle dyka upp skulle Kulturen och Länsstyrelsen kontaktas.

Tidsperiod: 2017-06-26–2017-06-30

11–Stora Tvärgatan m fl (61000-569)

Figur 13. Plan över schakten på Stora Tvärgatan m fl. Schakten markerade i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

Stora Tvärgatan är av tidigmedeltida ursprung och går i öst–västlig riktning från Stora Södergatan i väst till Råbygatan i öst. Gatan gick tidigare ihop med Lilla Tvärgatan i öst och gick fram till stadens vall. Denna del av staden bestod tidigare av odlade lyckor och trädgårdar där enbart ett fåtal gårdar låg. Under senare delen av 1700-talet började bebyggelsen växa och kom att bli ett av Lunds mest tätbebyggda område vid slutet av 1800-talet (Bevaringskommittén 1980:16).

Genomförande och resultat

I samband med att Kraftringen skulle lägga ner nya fiberkablar längst med Stora Tvärgatan m fl, utförde Kulturens arkeologer en schaktningsövervakning. Då schaktningen gjordes i tidigare kabelschakt med ett djupt av cirka 0,50 meter påträffades vid inspektion till stor del sand och omrörda kulturlager. Därför gjordes en överenskommelse att Kulturens arkeologer skulle bli kontaktade i fall något annat än sand påträffades. De omrörda kulturlagren låg förmodligen i frischakt till byggnad.

I Stora Tvärgatan framkom ett lager på 0,75 meters djup cirka 10 meter in från Bankgatan, som tolkas som yngre massor. Dessa massor följde med i schaktet längst med hela gatan. Längre bort på samma gata utanför nummer 30 påträffades en 4,20 meter lång stensyllsrad i östvästlig riktning, utmed byggnaden.

Tidsperiod: 2017-06-28–2017-06-30

Tidsåtgång: 2 h

Fältarbeolog: Krister Kåm Tayanin och Ivan Balic

Yta: 124 m²

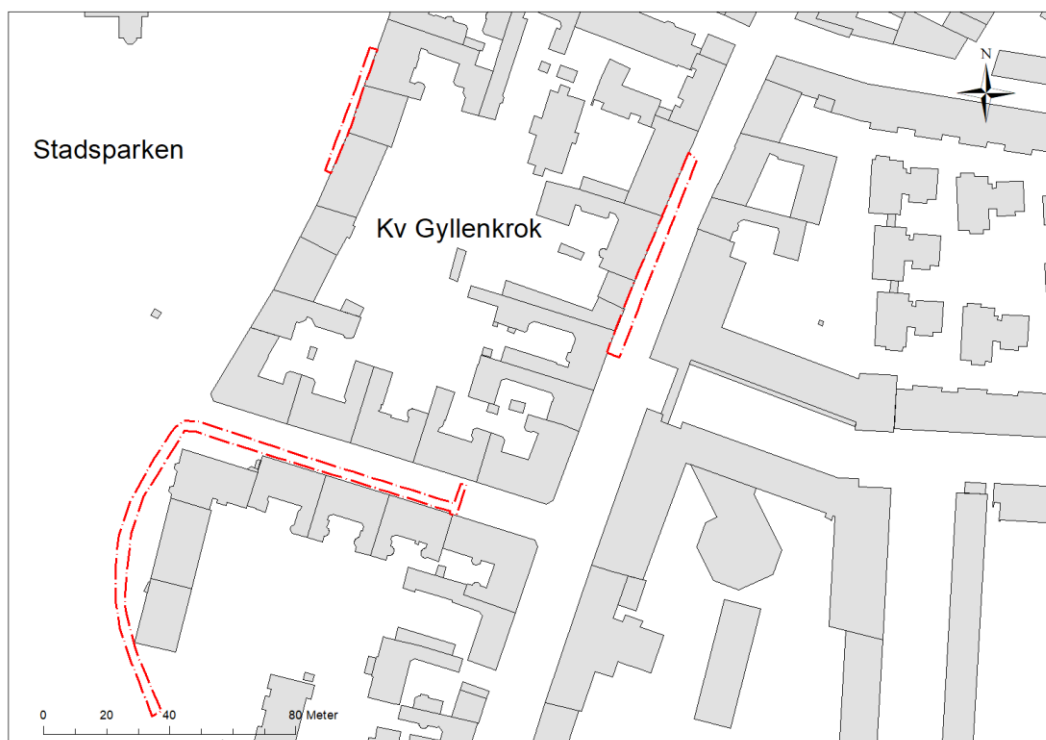
Volym: 62 m³

Ritningar: 2 A3-ark: 2 planritningar i skala 1:100 och 1:200

Digitala fotografier: -

Tillvaratagna fynd: -

12–Gyllenkroks allé m fl (61000-570)

Figur 14. Plan över schakten på Magnus Stenbocksgatan m fl. Schakten markerade i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

Gyllenkroks allé sankt Magnus Stenbocksgatan är relativt nya gator och lades ut i början på 1900-talet då den obebyggda marken i området skulle exploateras för bostadshus (Bevaringskommittén 1981:22, 106.) I dagens kv Svaneby ligger Sankt Måns kyrka och kyrkogård och i kv Gyllenkrok och Södertull ligger medeltida gårdar och tomter (Andrén 1984:104f).

Genomförande och resultat

I samband med att Kraftringen skulle lägga ner nya fiberkablar längs med Gyllenkroksallé m fl, utförde Kulturens personal en schaktningsövervakning. Då schaktningen gjordes i tidigare kabelschakt med ett djup av cirka 0,50 meter påträffades vid inspektion endast sand, därför gjordes en överenskommelse

att Kulturen skulle bli kontaktade i fall annat än sand påträffades. Kulturen blev kontaktad då en större sten hade blivit uppschaktad på Magnus Stenbocksgatan. Stenen mätte cirka 0,60 × 0,60 × 0,40 meter och kan ha hört ihop med en sten som framkom i schaktet. Stenen i schaktet satt i vad som tolkas vara en äldre markhorisont. Dessa stenar har förmodligen varit del i en stengrund, vilket visar på att äldre bebyggelse rivits och gatan förmodligen breddats (bilaga 9a–9b).

Tidsperiod: 2017-08-29

Tidsåtgång: 1 h

Fältarkeolog: Krister Kåm Tayanin

Yta: 21 m²

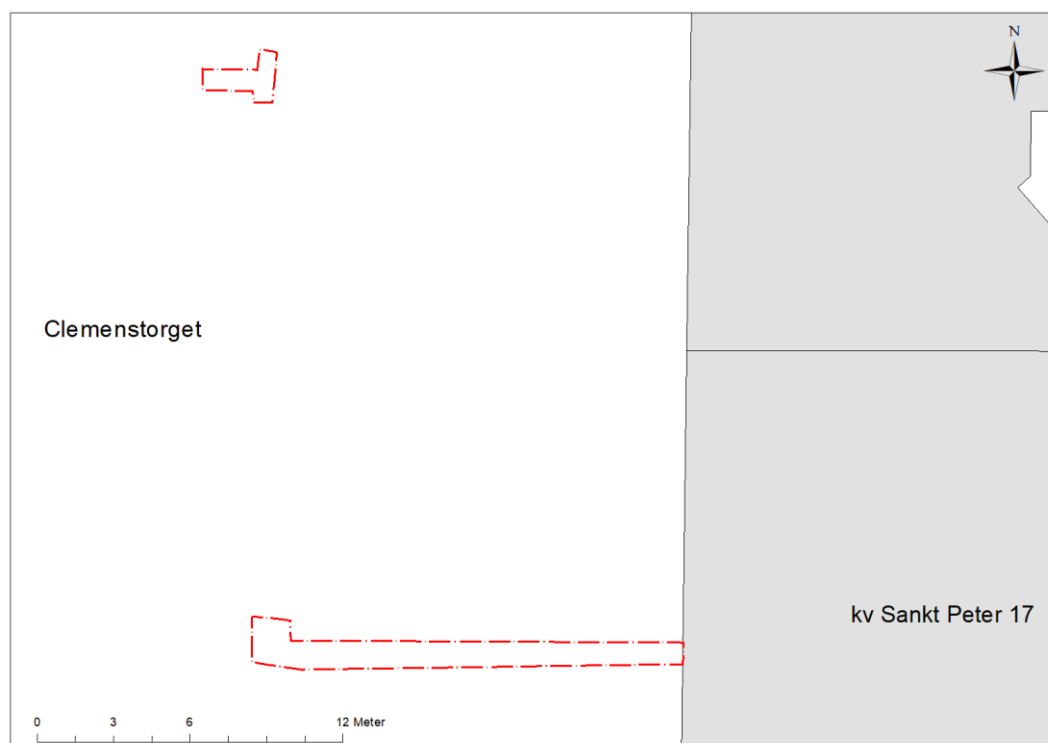
Volym: 12 m³

Ritningar: 1 A3-ark: 1 planritning i skala 1:20

Digitala fotografier: -

Tillvaratagna fynd: -

13–Clemenstorget (61000-587)

Figur 15. Plan över schakten på Clemenstorget. Schakten markerade i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

I området löpte stadens medeltida befästning i form av en vall med grav. Denna manifesterar gränsen mellan stad och land. På stadssidan har det funnits bebyggelse sedan tidigmedeltid. Under senmedeltid marginaliserades området i bemärkelsen att det togs i anspråk för odling. På utsidan av befästningen

låg närmast stadens lyckor, det vill säga odlingsytor hörande till staden. Här fanns under senare tid ett antal dammar och en gata eller allmänning (Kockum 2017:3).

Clemenstorget lades ut på 1890-talet, i samband med att Allhelgonakyrkan uppfördes. På platsen fanns redan ett torg som kallades Isaks torg, men nu breddades torgytan och mark från dagen kv Bytarebacken togs i anspråk (Bevaringskommittén 1981:21).

Genomförande och resultat

I samband med dragning av ny elledning har schaktningsarbeten utförts på Clemenstorget, där två schakt grävdes (bilaga 10a). Schakt 1 grävdes i öst–västlig riktning, som utgick från befintligt elskåp på Clemenstorget 4 (kv S:t Peter 17). Detta schakt var cirka 16 meter långt, cirka en meter brett och mellan 0,60–0,90 meter djupt. I det västra schaktslutet breddades schaktet något för att möjliggöra en ledningsböj. I schakt 1 framkom, omedelbart under befintlig gatstensbeläggning och bärlager på ett djup mellan 0,30–0,40 meter djup, en äldre markbeläggning i form av kullersten. Denna beläggning sträckte sig 13 meter ut från byggnaden. Under denna påträffades blågrå lera med inslag av träkol och rött tegel. Sju meter in i schaktet, från öster räknat, påträffades en större stenrad, sannolikt syllsten. I anslutning till syllstensraden fanns ett raseringslager bestående av brungrå lera med inblandning av rött storstenstegel och kalkbruk. I schakt 1 påträffades ett flertal befintliga ledningar i form av äldre elkablage, fjärrvärme samt en betongkulvert. Kulverten skar det västra schaktslutet i nord–sydlig riktning, och denna återkom i schakt 2. Schakt 2 grävdes cirka 21 meter norr om schakt 1 och dess västra schaktslut. Schakt 2 var T-format och grävdes i anslutning till ett befintligt elskåp. Schaktets öst–västliga del var tre meter långt, en meter brett och 0,60 meter djupt och den nord–sydliga delen var 2,50 meter långt, en meter brett och upp till en meter djupt. Nästan hela schaktet bestod av modern fyllning för betongkulverten. Endast i östra kanten av schaktet påträffades andra massor i form av ett lager med brungrå siltig lera med inslag av gult tegel, möjligen raseringsmassor eller fyllning i ytterligare schakt.

Tidsperiod: 2017-09-06–2017-09-07

Tidsåtgång: 6 h

Fältarbeolog: Jan Kockum

Yta: 20 m²

Volym: 13 m³

Ritningar: 3 A3-ark: 1 planritning i skala 1:20, 1 sektionsritning i skala 1:20

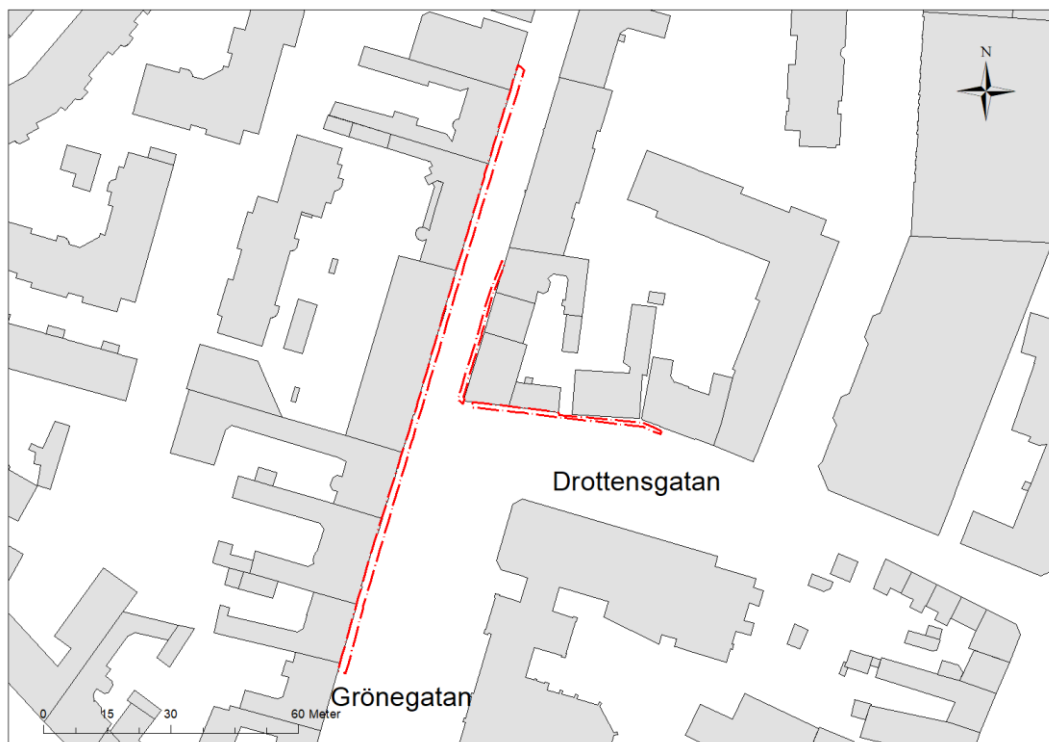
Digitala fotografier: 18

Tillvaratagna fynd: -

Figur 16. Fotografi över det större schaktet på Clemenstorget sett åt öster.

14–Grönegatan och Drottensgatan (61000-590)

Figur 17. Plan över schaktet på Grönegatan, inritat efter bygghandlingarna från Kraftringen.

Fornlämningsmiljö

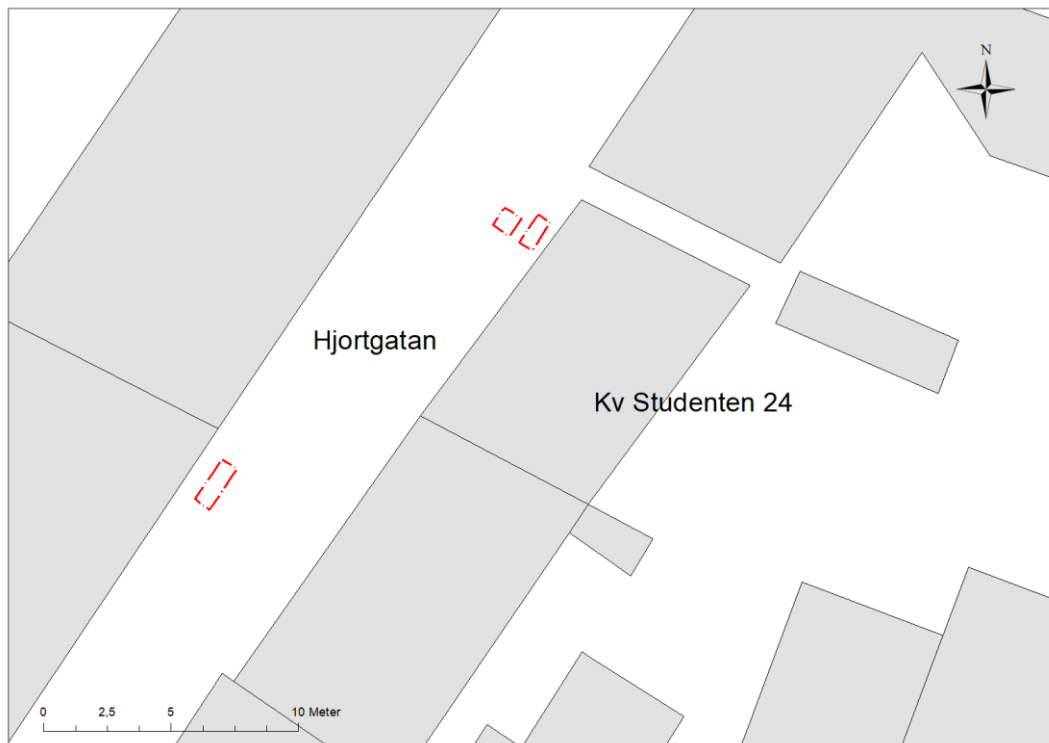
Grönegatan och Drottensgatan är av medeltida ursprung och området bestod då av stora tomter med gles bebyggelse. Först vid 1800-talet började marken bli mer tätbebyggd (Bevaringskommittén 1981:16). I Drottensgatans östligaste del, ut mot Stora Södergatan låg Sankt Andreas kyrka och kyrkogård under medeltiden fram till reformationen då kyrkan egendomar tillföll kronan (Andrén 1984: 101).

Genomförande och resultat

Markentreprenad som skulle genomföra schaktningsarbetet glömde kontakta oss, arbetena är därmed obesiktigade.

Tidsperiod: 2017-09-07

15-Hjortgatan (61000-594)

Figur 18. Plan över schakten på Hjortgatan. Schakten markerade i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

Hjortgatan har medeltida ursprung och ligger i den del av Lunds medeltida stad som bestod av lyckor och hagar precis innanför den nordöstra delen av vällen (Bevaringskommittén 1983:20). I norra delen av dagens kv Studenten, som ligger öster om Hjortgatan, låg under medeltiden Sankt Thomas kyrka och kyrkogård (Andrén 1984:74).

Genomförande och resultat

I samband med lagningar av elnätet på Hjortgatan utförde Kulturen en schaktningsövervakning. Tre mindre schakt grävdes för att blottlägga den skadade elkabeln. Totalt schaktades en yta på två m² med en volym på 1,20 m³. Schaktens djup låg mellan 0,60–0,70 meter och påvisade endast sand samt omrörda kulturlager (bilaga 11a).

Tidsperiod: 2017-09-18–2017-09-19

Tidsåtgång: 2 h

Fältarkeolog: Krister Kåm Tayanin

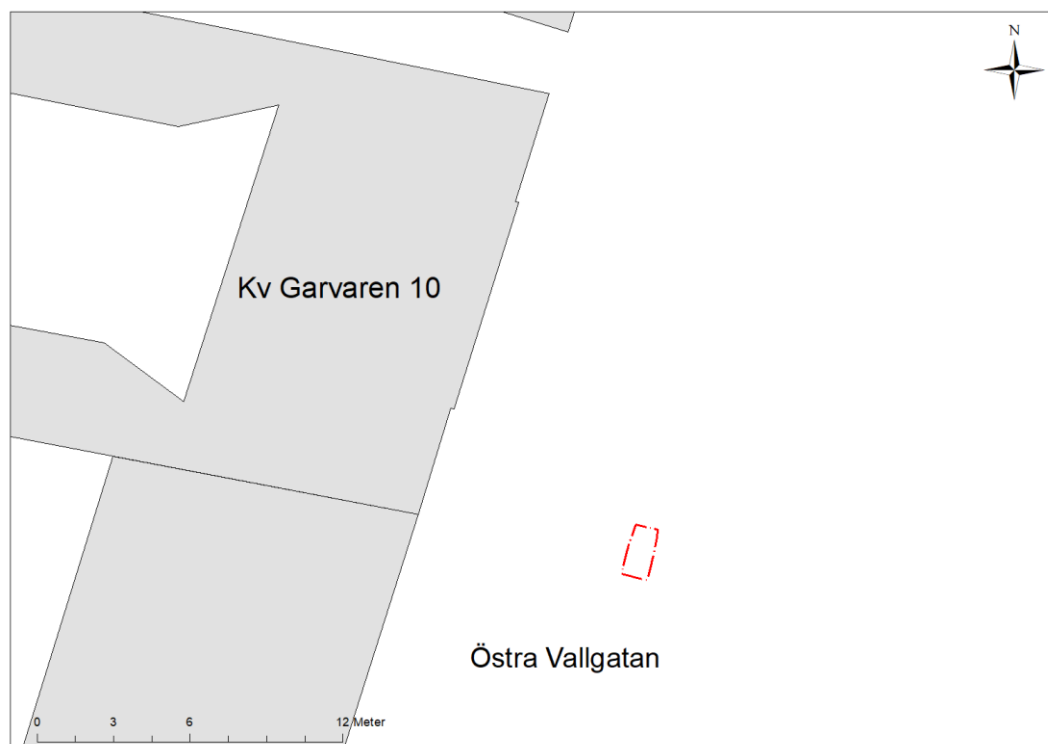
Yta: 2 m²

Volym: 1,20 m³

Ritningar: 1 A3-ark: 1 planritning i skala 1:100

Digitala fotografier: -

16–Östra Vallgatan (61000-599)

Figur 19. Plan över schaktet på Östra Vallgatan. Schaktet markerat i rött. För referens se figur 1.

Fornlämningsmiljö

Östra Vallgatan följer Lunds medeltida vall och vallgrav. Vallen nämns första gången år 1134, men när befästningen först restes är oklart. I korsningen Östra Vallgatan/Dalbyvägen låg den östra passagen ut från staden, den så kallade Österport eller Sankt Mårtens port. (Andrén 1980:8, 20f). Östra Vallgatan lades ut under senare delen av 1800-talet då vallen blev ett hinder för den växande staden. (Bevaringskommittén 1980:20).

Genomförande och resultat

I samband med ett akut elfel på kabel genomfördes en arkeologisk schaktningsövervakning. Schaktet upptogs i trottoaren på Östra Vallgatans östra sida och schaktets omfattning var cirka en gång och två meter, med ett djup av cirka 0,70 meter där kablarna framkom. Endast omrörda kulturlager och bärlager under asfalten framkom.

Tidsperiod: 2017-10-17

Tidsåtgång: 1 h

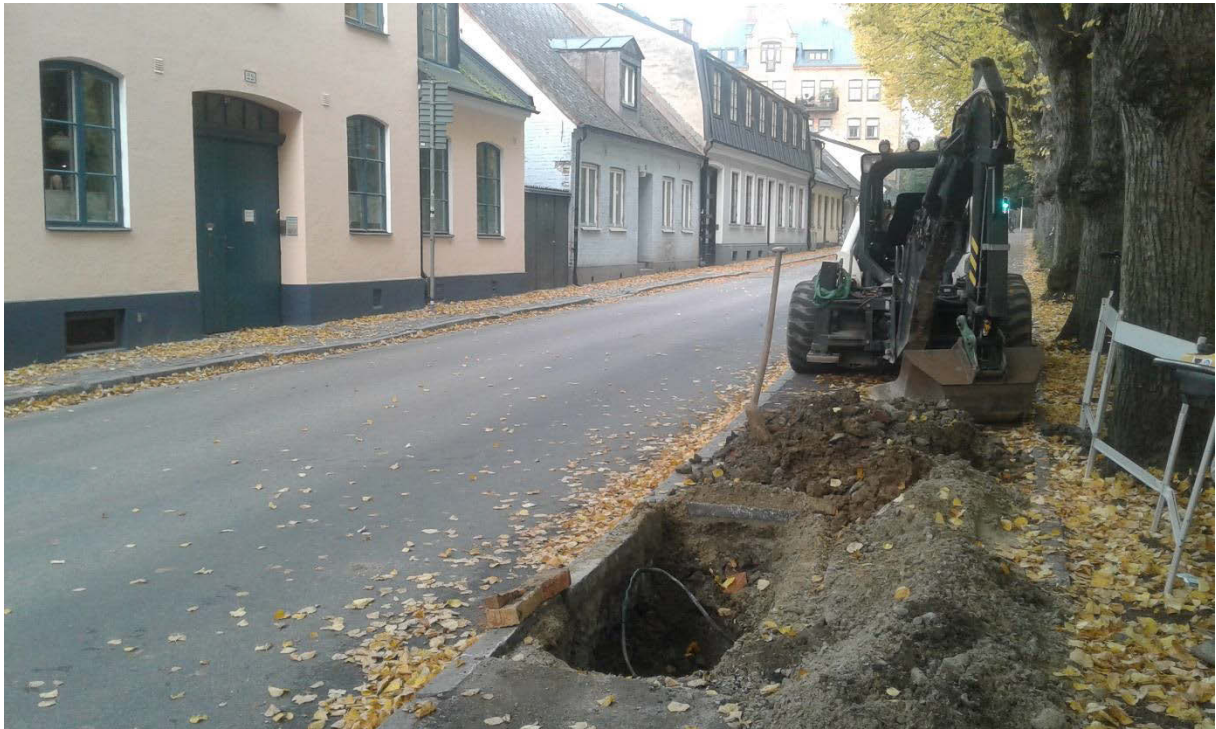
Fältarkeolog: Aja Guldåker

Yta: 2 m²

Volym: 1,40 m³

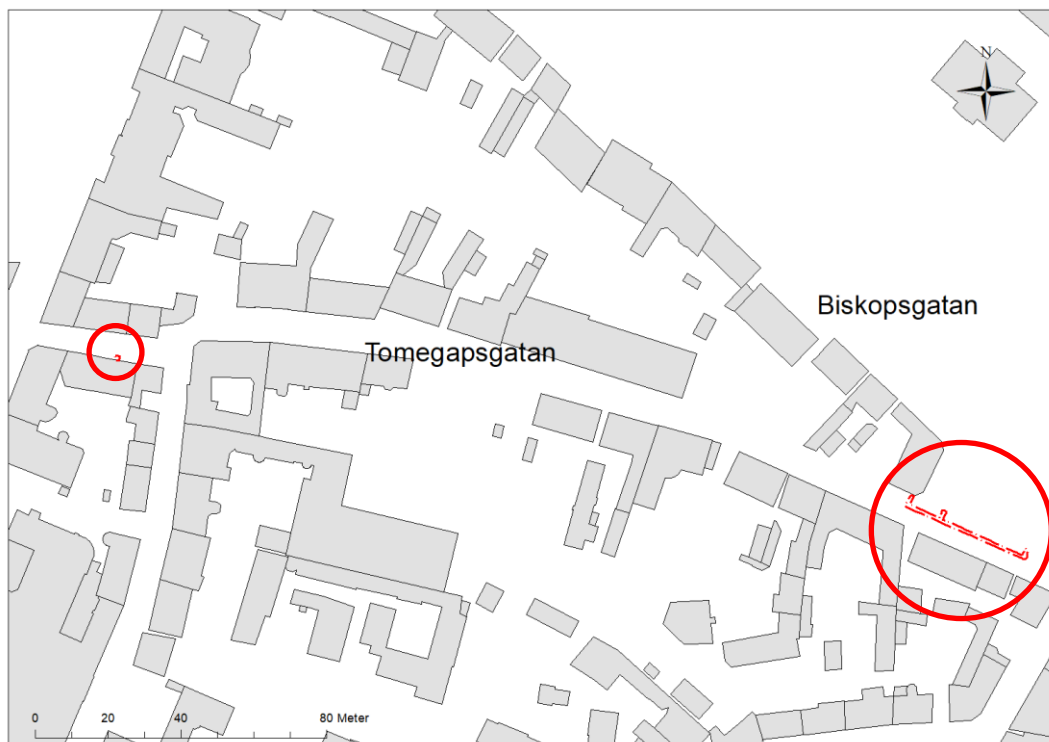
Ritningar: 1 A3-ark: 1 planritning i skala 1:100, 1 sektionsritning i skala 1:20

Digitala fotografier: 1
Tillvaratagna fynd: -

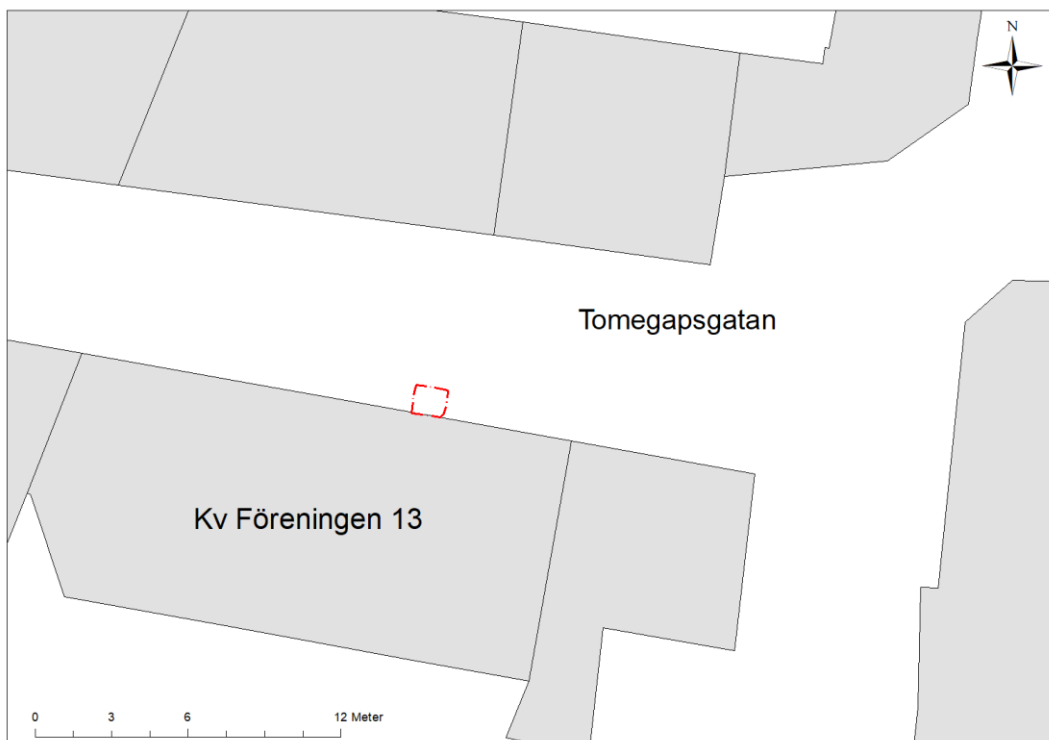

Figur 20. Foto över schaktet på Östra Vallgatan, sett från söder.

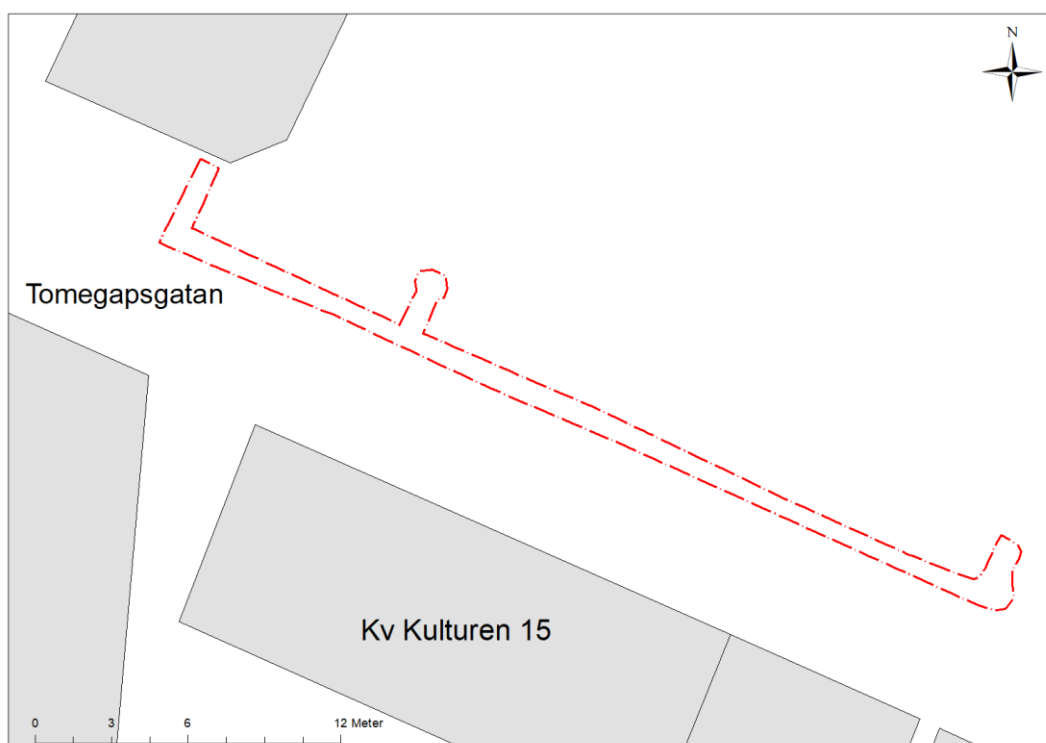
17-Tomegapsgatan

Figur 21. Plan över schakten på ärendet på Tomegapsgatan. Markerade med röda cirklar.

Figur 22. Plan över schaktet på Tomegapsgatan. Schaktet markerat i rött. För referens se figur 21.

Figur 23. Plan över schaktet på Tomegapsgatan. Schaktet markerat i rött. För referens se figur 21.

Fornlämningsmiljö

Tomegapsgatan är av medeltida ursprung och leder fram till Tomegapet i öst, vilket var den nordöstra utfarten i vallen. Området vid Tomegapsgatan bestod till störst del av lyckor och hagar och var glest bebyggd. Vid lutet på medeltiden låg det i kvarter Thomander, som ligger norr om Tomegapsgatan, omkring sex gårdar (Bevaringskommittén 1983:20, 186).

Genomförande och resultat

I samband med schaktning för nya ledningar till nya belysningsstolpar längs med Tomegapsgatan utförde arkeolog från Kulturen en dokumentation av ingreppen och påträffade lämningar.

Mellan två och tre meter öster om porten till Tomegapsgatan 2 grävdes ett schakt för en ny gatlykta (figur 21). Schaktet låg på trottoaren och var cirka 1 × 1,20 meter stort. Schaktdjupet var 0,70 meter. I botten mot norr påträffades äldre kablar. I sektionen mot väster dokumenterades följande: 0–0,20 meter, gatsten och grus, 0,20–0,70 meter i söder grå finkornig jord som såg omrörd ut, förmodligen fyllning till frischakt för äldre hus, och 0,20–0,70 i norr, grå omrörd kulturjord fyllning över kablar.

Utanför Tomegapsgatan 34 grävdes i gatans norra sida ett cirka 36 meter långt schakt, cirka 0,80 meter brett och cirka 0,40 meter djupt (figur 22). Schaktet löpte i öster från en lyktstolpe via en annan lyktstolpe till ett elskåp i väster. Endast sentida fyllning observerades i gatan.

Tidsperiod: 2016-05-20–2016-06-02

Tidsåtgång: 2 h

Fältarkeolog: Mattias Karlsson

Yta: 30 m²

Volym: 12,36 m³

Ritningar: 3 A3-ark: 3 planritningar i skala 1:20 och 1:100, 2 sektionsritning i skala 1:20

Digitala fotografier: 9

Tillvaratagna fynd: KM 95290:1

Slutsatser

Ingreppen är återkommande inom Lunds medeltida stadsområde i Lunds kommun. Kulturen föreslår att markarbetena i samband med fjärrvärmeläggningar, nyinstallation, lagningar och anslutningar även fortsättningsvis ska kontrolleras antikvariskt. Kraftringen Energi AB har inför varje enskilt markingrepp översänt ritningsunderlag på ett föredömligt sätt, vilket också förenklar det antikvariska arbetet. Vald entreprenör meddelar starten för arbetena. De flesta ingreppen görs i anslutning till äldre ledningsdragningar med äldre omgrävda kulturlager och fyllningsmassor, vilket medför att det inte anses påkallat med arkeologisk intensivundersökning inför varje ingrepp. Men den specifika kunskapen om fornlämningen vid varje ingreppspunkt är inte alltid klarlagd varvid det i förväg kan vara svårt att avskrika behovet av arkeologisk kontroll och dokumentation.

Schaktningarna för fjärrvärme, och el samt efterföljande dokumentation har bidragit till ökad kunskap om kulturlagerstatusen och omfattningen av utschaktning i Lunds stad. Den antikvariska bevakningen och dialogen som förs mellan antikvarisk personal och exploatör i samband med grävningarna medför att ingreppen blir mindre omfattande än vad som planerats.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens dnr	431-46-2016
Fornlämningsnr	RAÄ Lund 73:1
Lämningsnr, fornreg	L1988:5459
Kulturens projektnr	61000-447
Trakt/kvarter/fastighet	Innerstaden 2:1 Lund
Socken	Lunds stad
Kommun	Lund
Län	Skåne
Typ av exploatering	Fjärrvärme, signalfel, mm
Uppdragsgivare	Kraftringen Energi AB
Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning
Ansvarig institution	Kulturen
Fältarbetsledare	Aja Guldåker, Gertie Ericsson, Ivan Balic, Johan Wallin, Jan Kockum, Krister Kåm Tayanin och Mattias Karlsson.
Fältarbetstid	2016-05-17–2017-12-31
Fälttid, arkeolog, tim	115 h
Fälttid, maskin, tim	

Yta, m²	655,3 m ²
Kubik, m³	858,46 m ³
Schaktmeter, m	

Fyndmaterial	KM95390:1 och KM97872:1-3. Fynden förvaras efter fyndfördelning på Kulturens magasin Diabasen
Ritning, dokumentation	47 st A3 ritfilm: 24 planritningar, 36 sektionsritningar, Digitala inmätningsskisser i Kulturens stads-GIS
Foto	66 digitala fotografier
Analyser	-
Arkivmaterial, förvaring	Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen för respektive ärende.

Referenser

Litteraturförteckning:

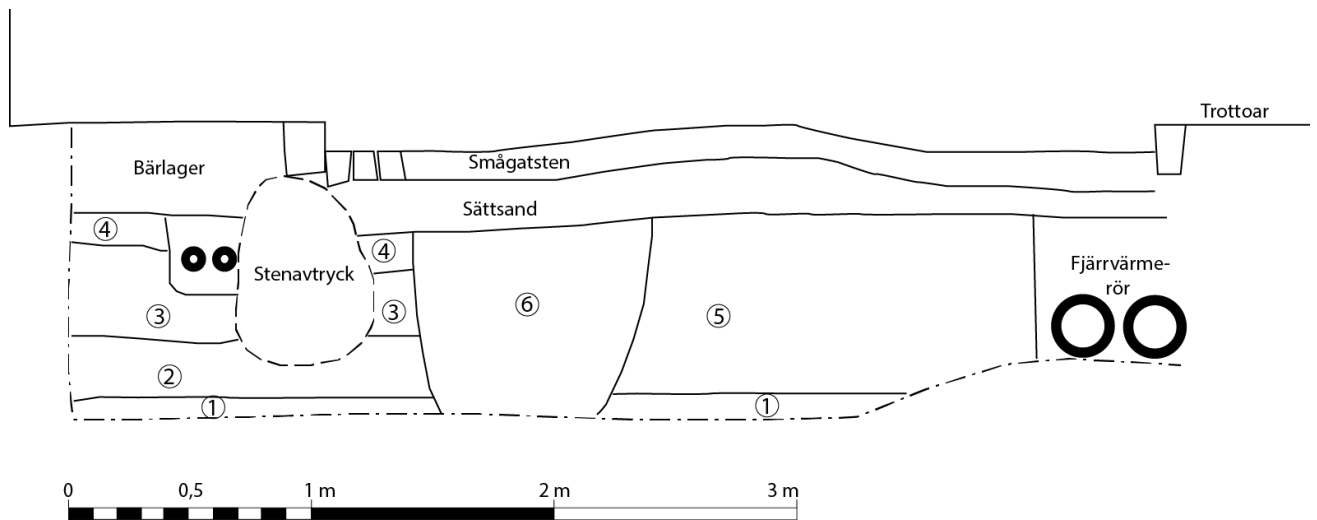
- Andrén, A. 1980. Lund. *Medeltidsstaden* 26. Riksantikvarieämbetet. Stockholm.
- Andrén, A. 1984. Lund. Tomtindelning, ägostruktur, sockenbildning. I: *Medeltidsstaden* 56. Riksantikvarieämbetet. Stockholm.
- Balic, I. 2011. Kv Trädgården 11. Fornlämning 73, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk slutundersökning 2011. *Kulturens rapporter* nr 7. Lund
- Bevaringskommittén. 1980. *Lunds stadskärna*. Bevaringsprogram Vårfru rote. Lund.
- Bevaringskommittén. 1981. *Lunds stadskärna*. Bevaringsprogram Clemens och Drottens rotar. Lund.
- Bevaringskommittén. 1983. *Lunds stadskärna*. Bevaringsprogram Krafts rote. Lund.
- Bevaringskommittén. 1991. *Lund utanför vallarna Del I*. Bevaringsprogram. Lund.
- Blomqvist, R. 1946. *Lund på Mogens Madsens tid*. Föreningen det gamla Lunds årsskrift XXVLLL/1946.
- Blomqvist, R. 1951. *Lunds historia 1*. Medeltiden. Lund.
- Larsson, S. 2018. Stora Södergatan, nordsydliga stråket, etapp 3. Lund, fornlämning 73:1, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2018. *Kulturmiljörapport* 2018:51. Kulturen Lund.
- Kockum, J. 2017. Bangatan och Clemenstorget i Lund. Innerstaden 2:1, 3:1, 3:16 och 3:17, fornlämning 73:1 Lund, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Översiktlig arkeologisk förundersökning. *Kulturmiljörapport* 2017:36. Lund.
- Wahlöö, C. & Larsson, G. 1996. Sextonhundrasjuttiosex: minnet av historien, historien om minnet: berättelse om krigets år och det blodiga slaget vid Lund. Årsbok föreningen Gamla Lund 78. Lund.

Andra referenser:

Kulturens LA-arkiv.

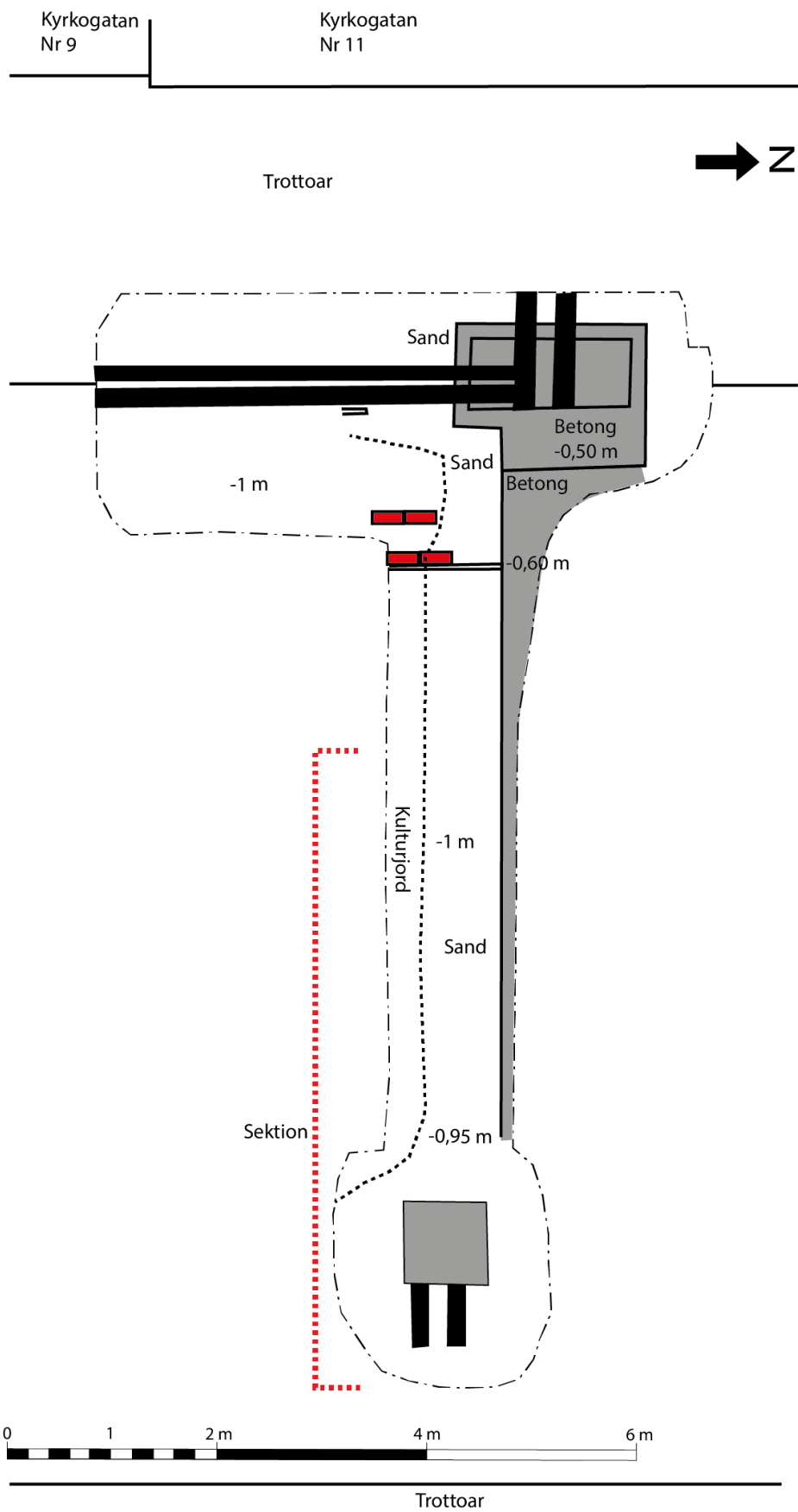
Bilagor

Plan- och sektionsritningar

Bilaga 1a. Sektion sett åt väster i schaktet på Magle Lilla Kyrkogata (61000-463). Se figur 2 för referens.

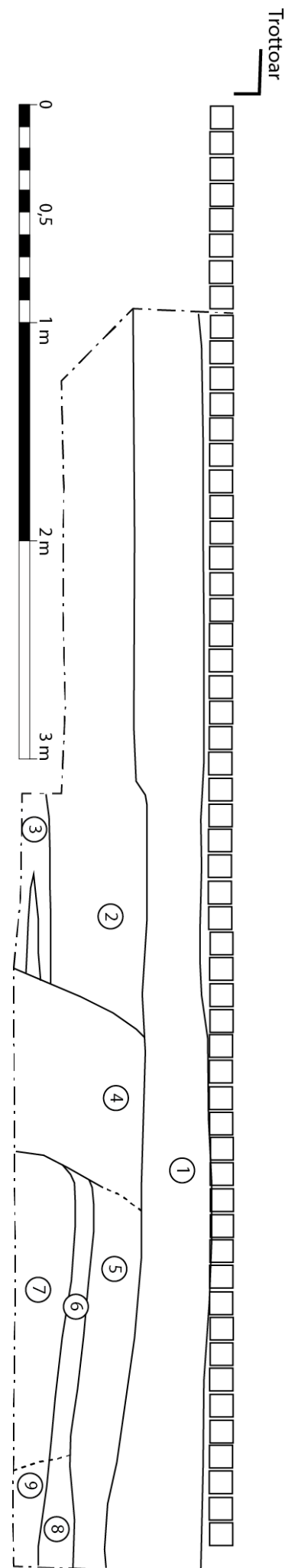
1. Brun humus, finkornig, fet, fuktig, kompakt. Inslag av mycket djurben, bränd lera, träkol, lerfläckar. Inget tegel. Tolkas som möjliga avsatta lager eller utjämning.
2. Brungrå humus, finkornig, fet, fuktig, kompakt. Inslag av en del träkol, bränd lera, lite djurben och tegelkross. Möjligen utjämning för väg.
3. Som 2 men med mycket mineralogent utfällningslager. Utjämning/odling?
4. Omrört, för bärlager. Utjämning/nivellering.
5. Brun humus blandad med grus. Fyllning?
6. Omrörda massor.

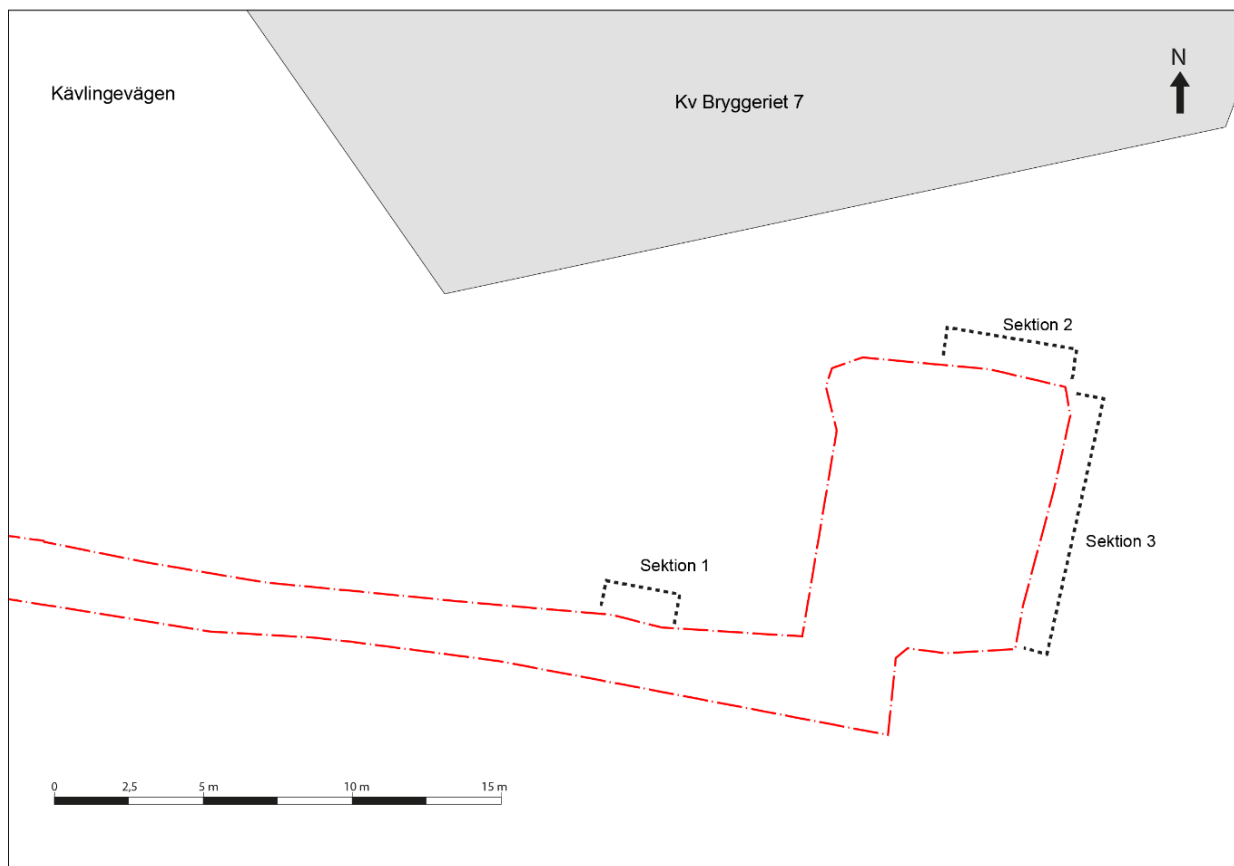

Bilaga 2a. Planritning över schaktet på Kyrkogatan (61000-470). För referens se figur 3.

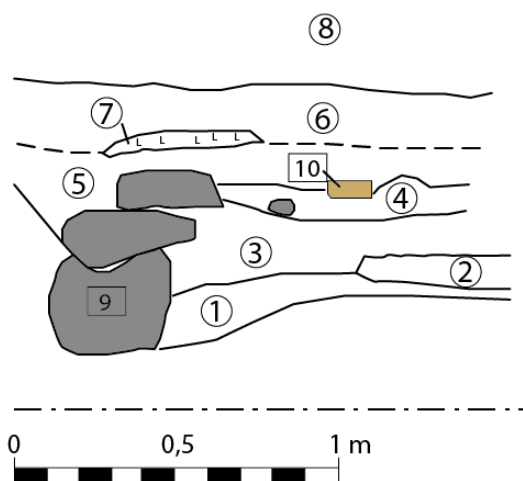
Bilaga 2b. Sektion sett åt söder i schaktet på Kyrkogatan. Se bilaga 2a för referens.

1. Sättsand, bergkross.
2. Mörkt grått, finkornigt, torrt, aningen fett, med inslag av rött tegelkross, fönsterglas, gula lerfläckar (ganska mycket), kalkbruk. Omrört och lite kompakt. Fyllning.
3. Lager med mycket gul lera, med inslag av tegelkross, lite kalkbruk, och kulturjord. Förmodligen fyllning i nedgrävning. Ser ut att ligga över lager 4.
4. Brungrå kulturjord, finkornigt, torrt, magert, inslag av sand/grus, tegelkross, kalkbruk, gult tegelkross. Luckert. Fyllning i nedgrävning.
5. Brun och grå kulturjord, fett, finkornigt, med mycket stort inslag av rött tegelkross, kalkbruk, enstaka småsten, träkol, utjämning och raseringsmaterial.
6. Brun sandig kulturjord, torrt, lite luckert, med inslag av rött tegelkross, kalkbruk, träkol. Utjämning, kanske rest av sättsandslager för stenläggning.
7. Mörkt grå kulturjord, torr, men fett, finkornigt, inslag av rött tegelkross, kalkbruksprickar, träkol, enstaka ben. Utjämning.
8. Osäker gräns mot lager 6. Grå kulturjord, fett, torrt, finkornigt, med inslag av tegelkross, kanske något mer än i lager 6, även ett inslag beige grus (fläckvis). Fyllning?
9. Osäker gräns mot lager 7. Påminner om lager 7 men med fläckar med beige sandigt material, även enstaka mindre träbitar. Det senare tyder inte på någon hög ålder. Fyllning?

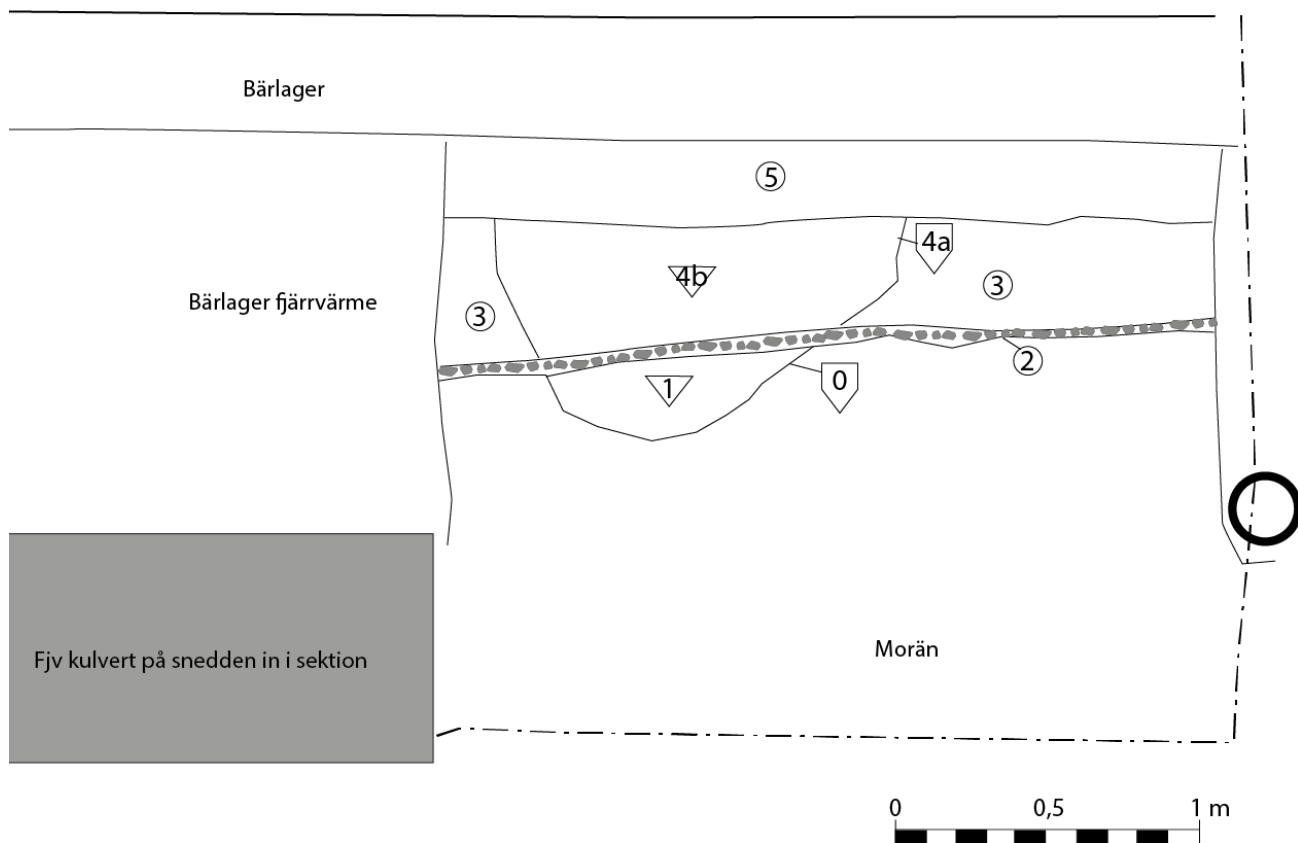

Bilaga 3a. Planritning över schaktet på Karl XII gatan (61000-471), med sektionerna markerade.

Bilaga 3b. Sektion 1, sett mot norr, i schaktet på Karl XII gatan. Se bilaga 3a för referens.

1. Svartgrå lerhaltig kulturjord, finkornig, välsorterad, fet, fuktig, porös. Äldre marklager.
2. Svartgrått, lerhaltig kulturjord, inslag av träkol och tegelkross, välsorterad, finkornig, fet, fuktig, porös. Marklager.
3. Lerhaltig kulturjord, varvad med gul leta/grus, småsten, finkornig, osorterad, fet, fuktig, porös. Utfyllnad intill mur.
4. Gulgrå lera, inslag av träsmul. Finkornig, välsorterad, torr, fet, mycket kompakt. Lergolv intill mur.
5. Brun lerhaltig kulturjord. Inslag av träkol, tegel välsorterad. Finkornig, fet, torrt, något kompakt. Utfyllnad/utjämningslager.
6. Gråbrun lerhaltig kulturjord. Inslag av träkol, tegel, välsorterad. Finkornig, fet, torrt, något kompakt. Möjligt yngre marklager efter att byggnaden rivits.
7. Gulbrun lera. Finkornig, välsorterad, fet, torr, kompakt. Möjligt golv.
8. Moderna bärlager.
9. Kallmur, av marksten. Möjligen en Nord-sydlig löpande murrest till byggnad.
10. Träsmul, möjligen rest av liggande bjälke på golvet (4).

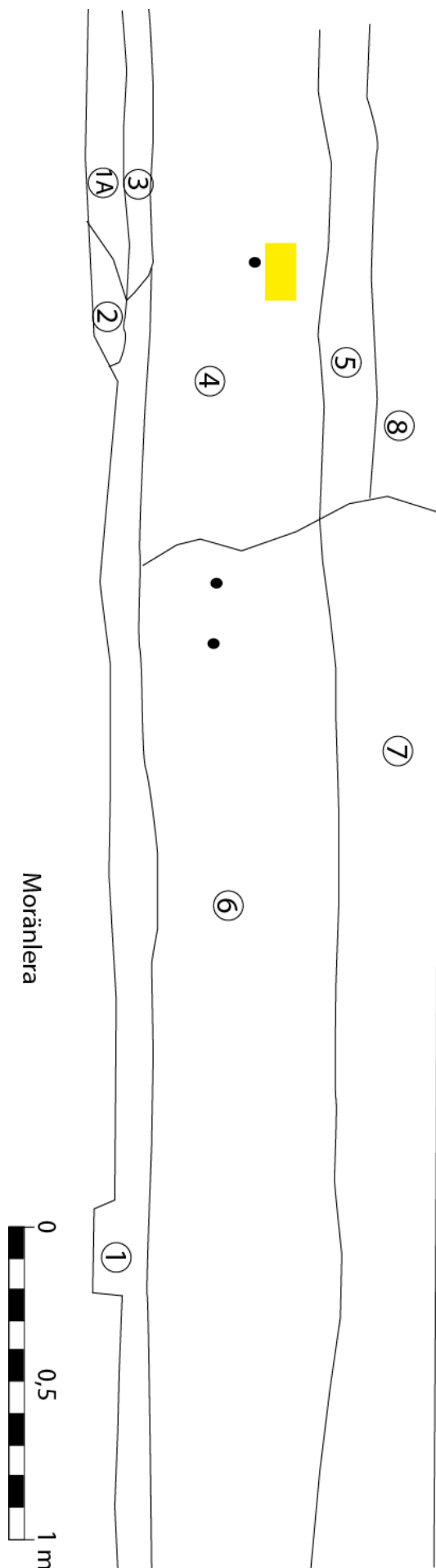

Bilaga 3c. Sektion 2, sett åt norr, i schaktet på Karl XII gatan. Se bilaga 3a för referens.

0. Nedgrävning dike.
1. Gråbrun, finkornig, kompakt lera med enstaka inslag av träkol. Fyllning i tomträna/ägogräns.
2. Småsten, krossat tegel. Dräneringslager för vattenavrinning.
3. Brun, fet, finkornig lera, Något kompakt med inslag av humus, träkol, enstaka tegel. Odlingsjord.
4. a) Omgrävning av dike. b) Som 3 men svart med mer träkol.
5. Grå finkornig till grovkornig lera. Torr, med inslag av tegel, mycket kompakt. Tidig hårdgjort bärlager.

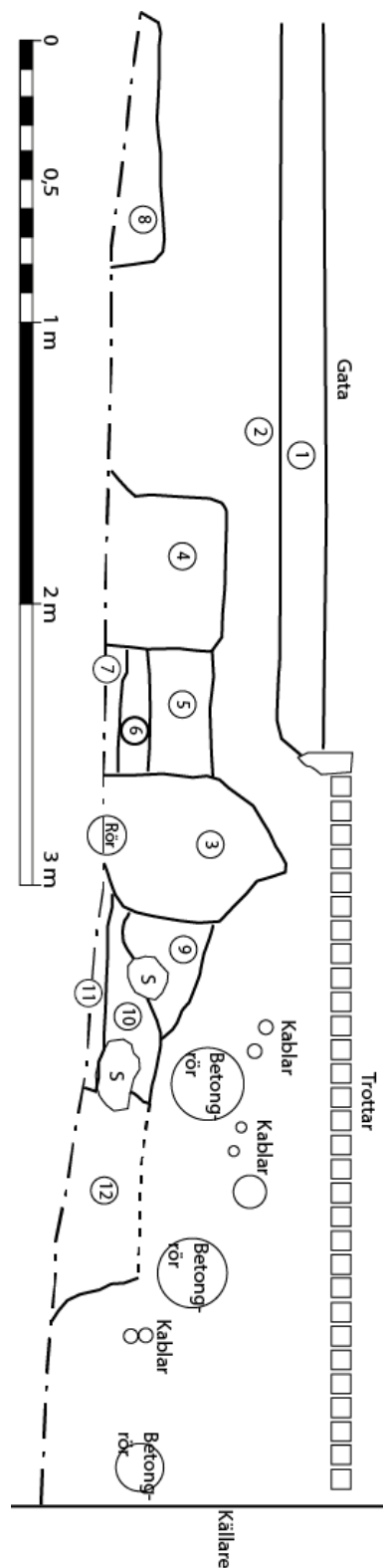
Bilaga 3d. Sektion 3, sett åt öster, i schaktet på Karl XII gatan. Se bilaga 3a för referens. Se bilaga 12 för fyndlista.

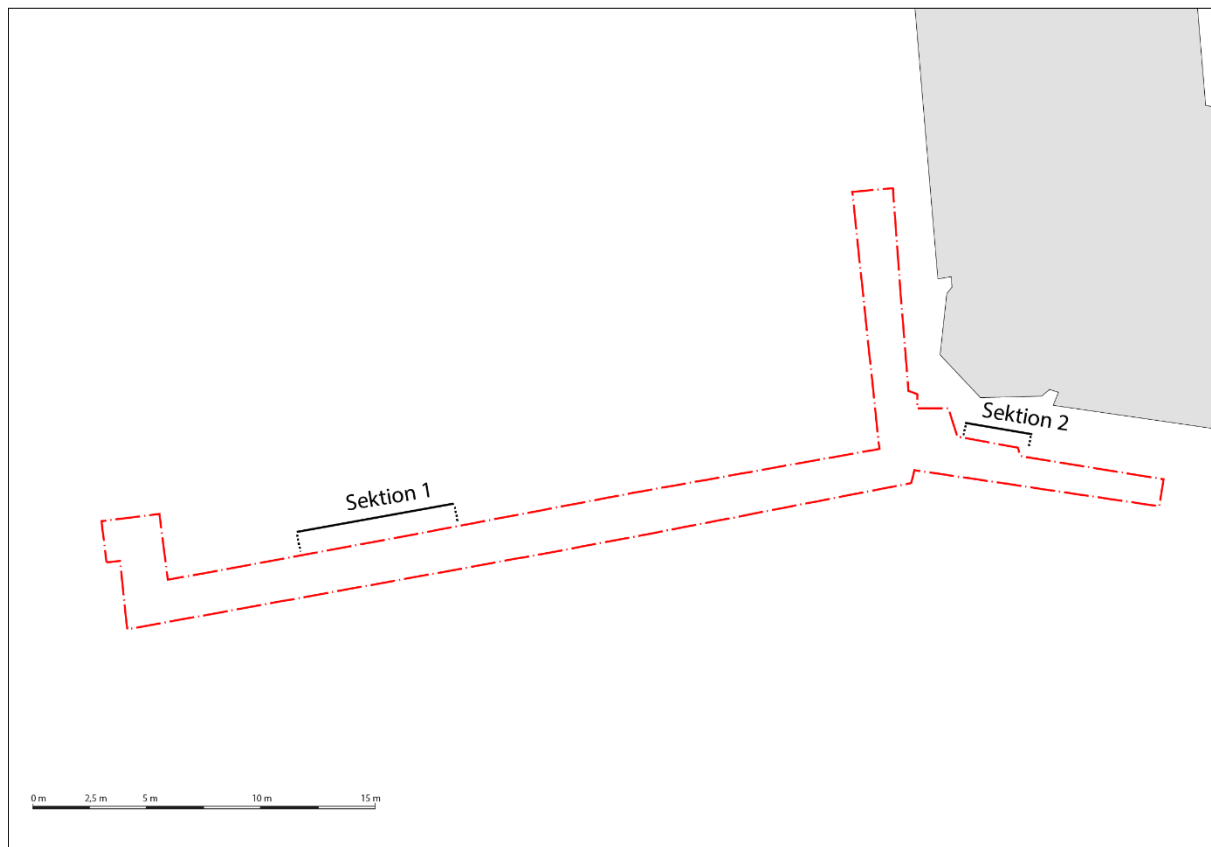
1. Gråbrun fet kompakt torr och finkornig lera med inslag av träkol, enstaka, tegel. Äldre markhorisont med dike/tomträna.
2. Rött tegel
3. Gul/svart melerad lerskickt med inslag av träkol, kalk, torr, kompakt. Lergolv.
4. Brun, mycket torr matjord/lera med inslag av tegel, enstaka träkol. Utfyllningsmassor.
5. Mycket krossat tegel.
6. Bärlager av grus och sten.
7. Bärlager av grus och singel.
8. Matjord.

Bilaga 4b. Sektion, sett åt söder, i schaktet på Stora Södergatan. Se bilaga 4a för referens.

1. Asfalt. Tjock.
2. Grus, fläckvis inslag av kulturjord.
3. Omrörd grå kulturjord, fett, fuktigt, lite lucker, med blå lerfläckar. Fyllning runt rör.
4. Påminner om lager 3. Antagligen fyllning för elkablar och för eventuella andra kablar.
5. Mörkt, gråbrunt, fett, finkornigt, lite fuktigt, inslag av enstaka rött tegelkross och med möjlig gödselinblandning. Fyllning som kan ha rörts om och tramp från människor och djur.
6. Grått, finkornigt, fett, fuktigt, med inslag av lite träkol och sand. Utjämning.
7. Gråbrun kulturjord, påminner om lager 5, men med enstaka beige lerfläckar.
8. Brun jord med lite fläckar/prickar med beige lera, bränd lera, träkol. Antagligen en utjämning.
9. Brun fet, mycket finkornig, fuktig kulturjord, med hög organisk halt. Återfylld jord efter plundring av mur.
10. Grå kulturjord, fett, finkornigt, lite fuktigt med inslag av lite sand/grus, särskilt upp mot stenmur. Sättlager för stenpackning.
11. Gråbrun kulturjord, fet, finkornig, fuktig, med lite träkol. Utjämning.
12. Äldre kulturjord, ej dokumenterat. Rör hindrade dokumentationen.

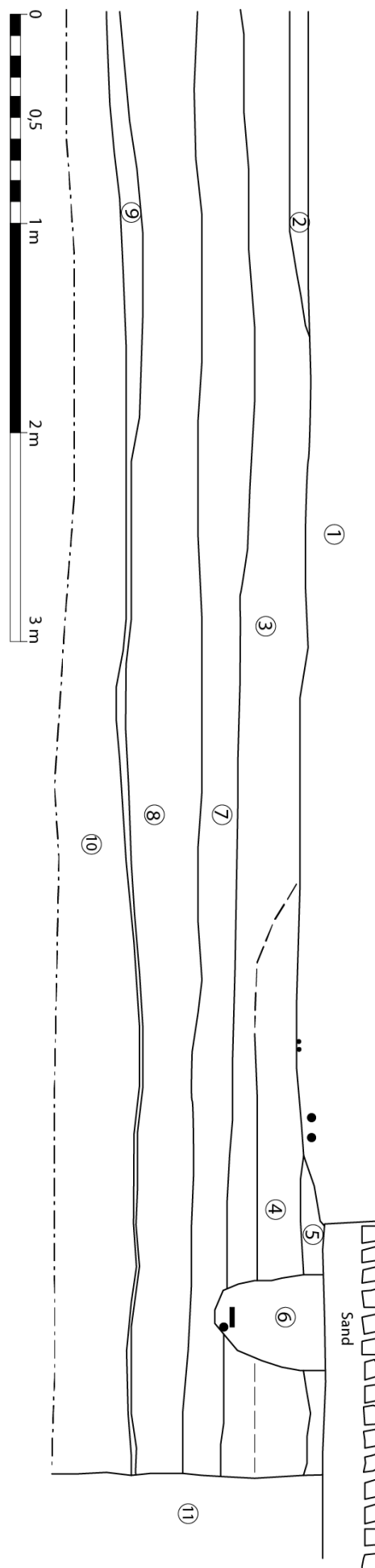

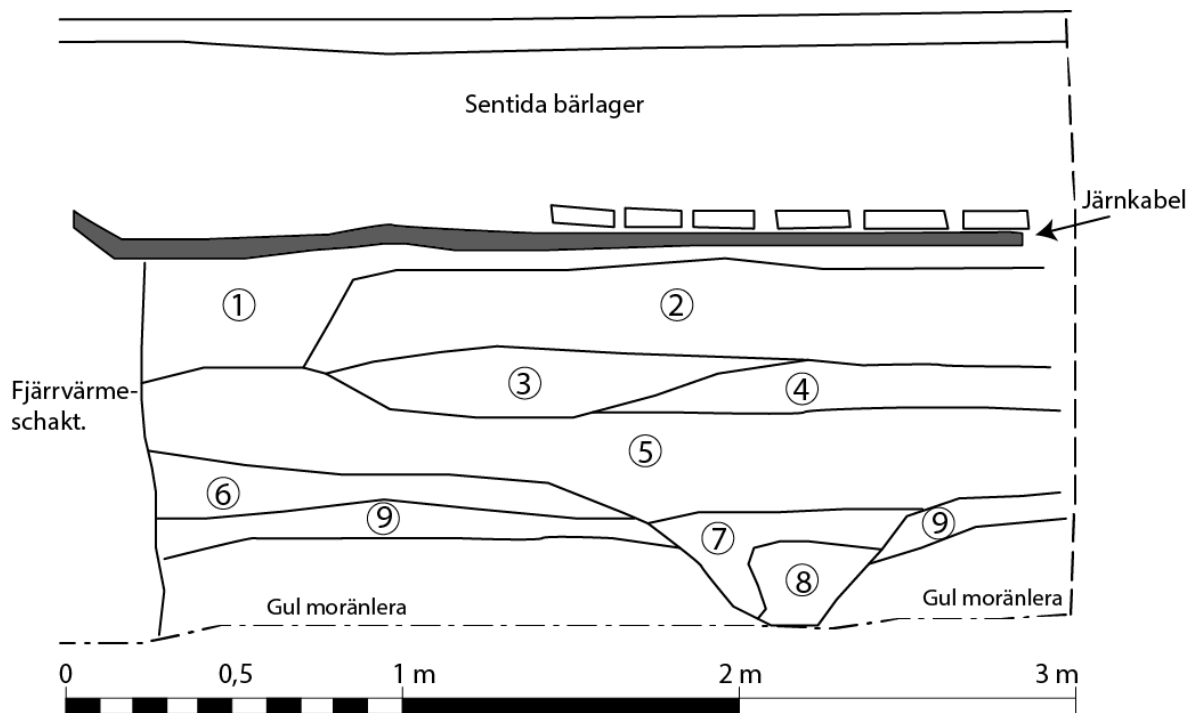

Bilaga 5a. Planritning över schaktet på Bangatan (61000-483) med sektionernas placering markerade. För referens se figur 6.

Bilaga 5b. Sektion 1, sett åt norr i schaktet på Bangatan. Se bilaga 5a för referens.

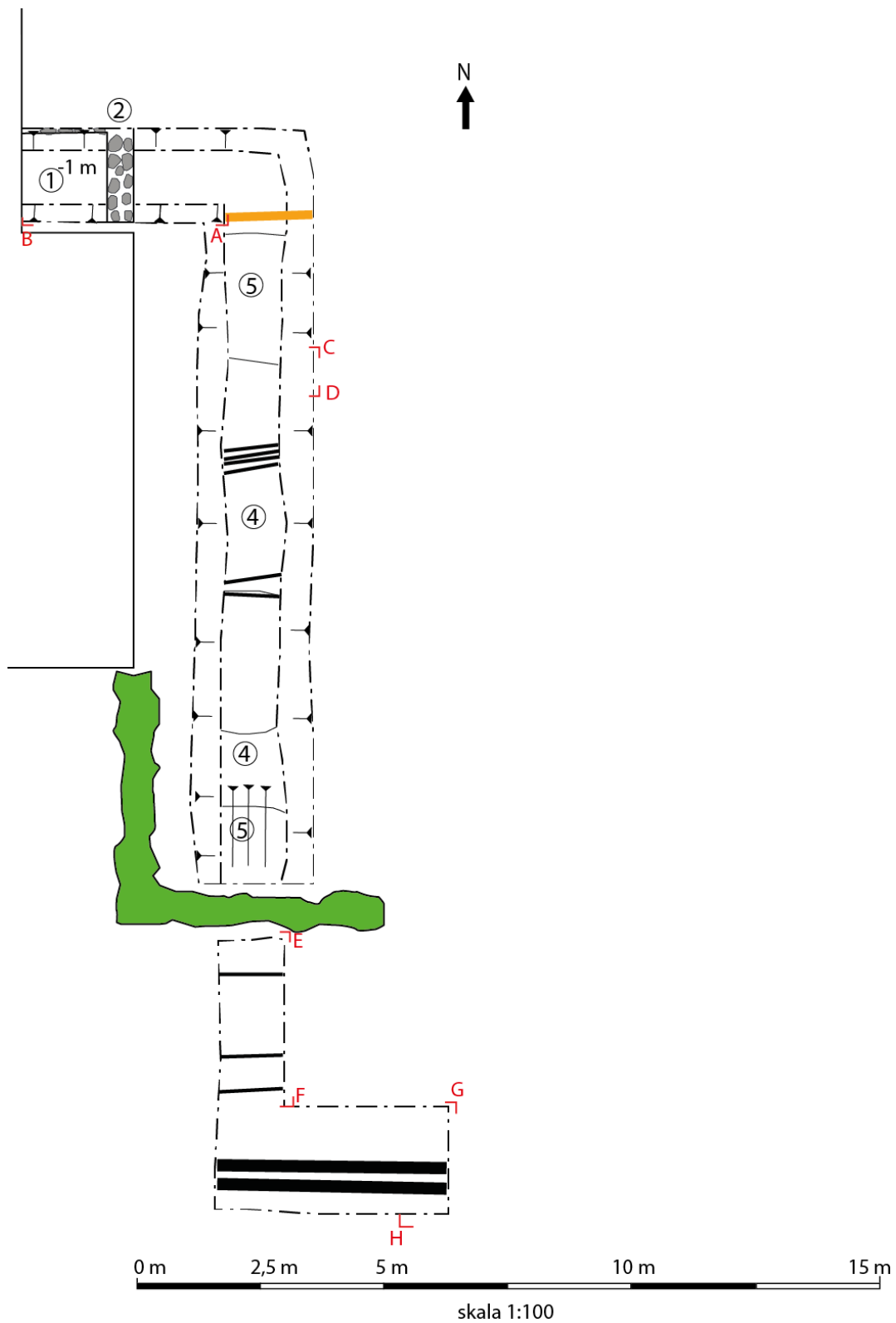
1. Matjord, yngre, brungrått, torrt, luckert, finkornigt.
2. Melerat lager med krossat kalkbruk, lite tegelkross(rött), blandat med kulturjord. Torrt, magert, lite luckert. Utjämning.
3. Brungrå kulturjord, mager, torrt, finkornigt, med lite rött tegelkross (möjligen medeltida), lite småsten. Utjämning.
4. Melerat, kulturlager, blandat med ganska mycket gul lera, finkornig, torrt, kompakt, inslag av rött tegel, lite träkol. Utjämningslager.
5. Mörkt grå kulturjord, finkornigt, torrt, lite kompakt, inslag av rött tegelkross, träkol, lite lerfläckar. Utjämning.
6. Omrör kulturjord, torrt, lite luckert, finkornigt, rött tegelkross. Fyllning i kabelschakt.
7. Brungrå kulturjord, mager, finkornig, torr, med mycket stort inslag av småsten 0,05–0,15 meter stora, verkar ej lagda snarare dumpade på plats. Finns ej på samma sätt i södra sektionen. Sträcker sig cirka 1 meter ut i schaktet. Antagligen en hårdgöring för gång eller gatustråk. Enstaka tegelkross finns i övre delen av lagret, men även enstaka ner mot botten. Möjligen en indikator på att stenpackningen inte är så gammal.
8. Gråbrun, finkornig, torr, mager, enstaka småsten, djurben, gammal matjord.
9. Nästan morän, lera blandad med lite kulturjord.
10. Moränlera.
11. Sentida fyllning. Kulturjord, med lera.

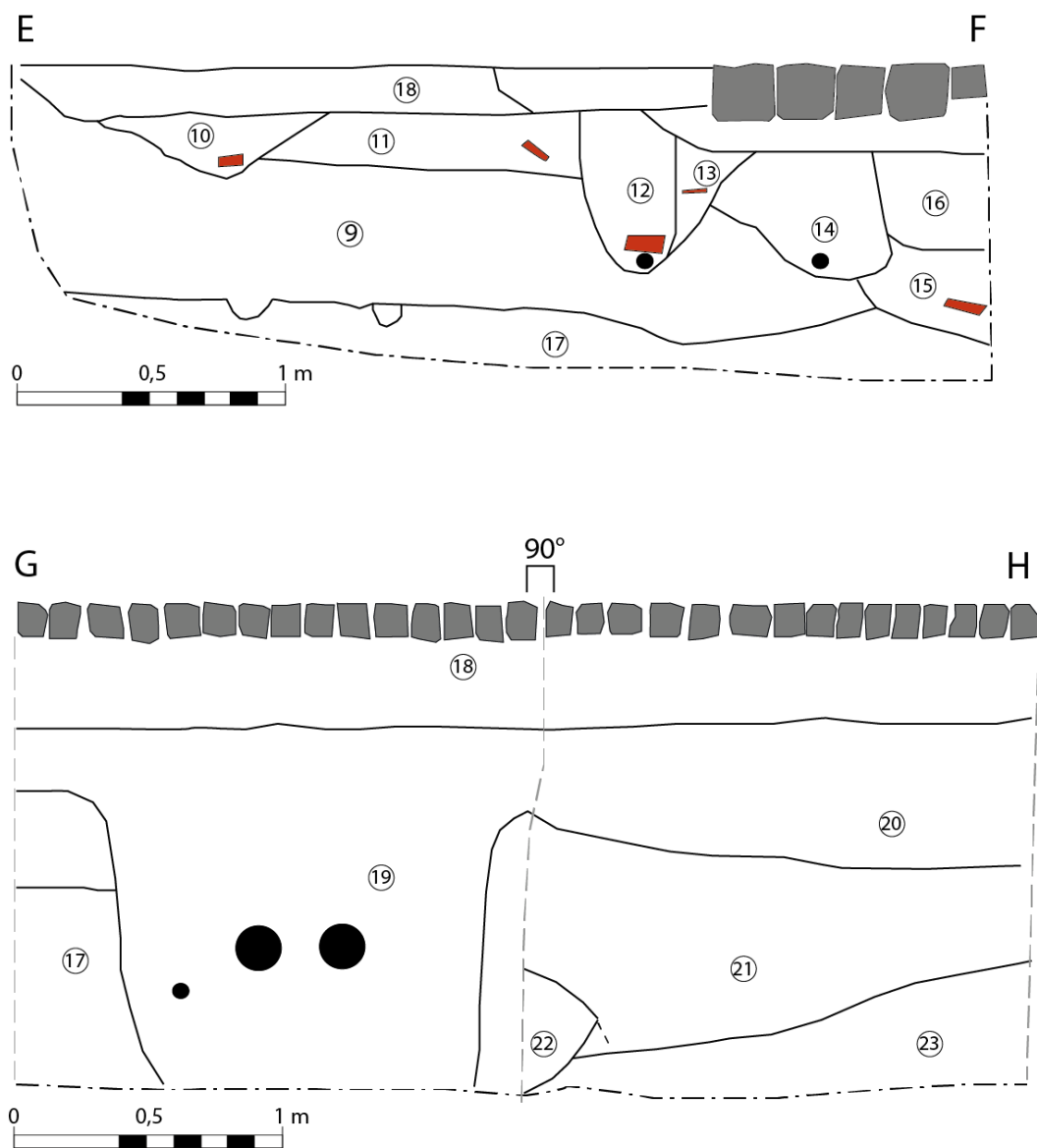

Bilaga 5c. Sektion 2, sett åt norr, från schaktet på Bangatan. Se bilaga 5a för referens.

1. Sentida nedgrävning, fyllningen innehåller gult tegel.1800/1900-tal.
2. Svartgrå/brun ton lerhaltig kulturjord, inslag av träkol, kalk, lera, bränd lera, enstaka tegelkross, djurben. Finkornigt, väl sorterat, fet, fuktig, något kompakt. Marklager.
3. Brungrått, lerhaltigt, kulturjord, inslag av träkol, enstaka småsten, finkornigt, väl sorterat, fet, fuktig, något kompakt. Fynd: Östersjökeramik. Tidigmedeltida markhorisont.
4. Gråsvart lerig kulturjord, relativt rikligt med träkol, finkornigt, väl sorterat, fet, fuktigt, kompakt. Marklager.
5. Gråsvart lerhaltig kulturjord, relativt rikligt med mindre sten, enstaka djurben, finkornigt, osorterat, fet, fuktigt, relativt poröst. Utjämningslager.
6. Svartgrå lerhaltig kulturjord, inslag av enstaka träkol, bränd lera, finkornigt, väl sorterat, fet, fuktig, något kompakt. Äldre markhorisont, ovan morän.
7. Brungrå lerhaltig kulturjord, humös, inslag av småsten, träkol, finkornig, väl sorterad, fet, fuktig, något kompakt. Fyllning i möjlig ränna.
8. Svartgrå lerhaltig kulturjord, relativt rikligt med träkol och förmultnat trä i den östra delen. Finkornig, väl sorterad, fet, fuktig, porös, Fyllning i möjlig ränna.
9. Blålera.

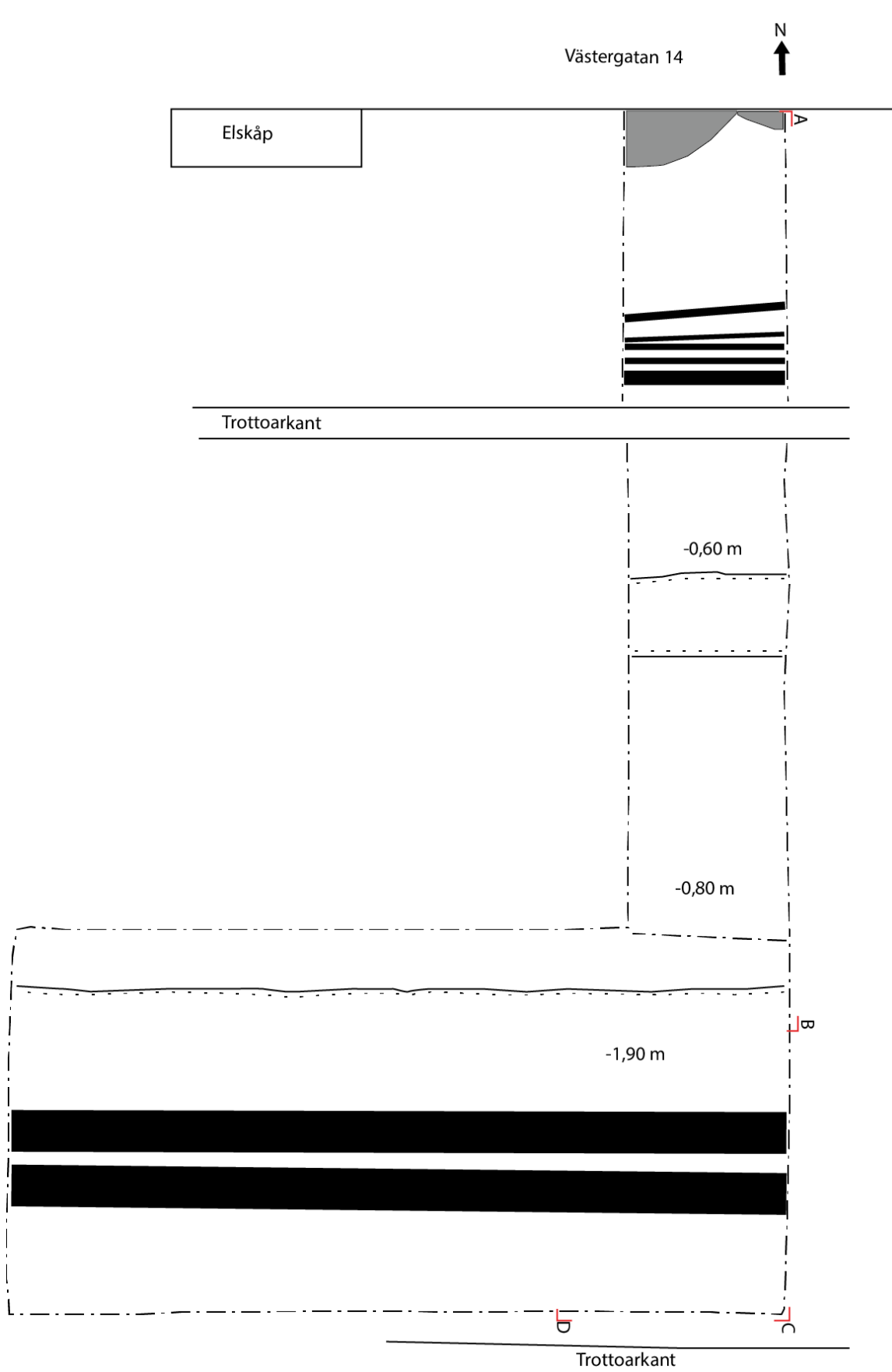
Bilaga 6a. Planritning från schaktet på Korsgatan (61000-496) med sektionerna markerade. För referens se figur 8. Kontextbeskrivningar nedan.

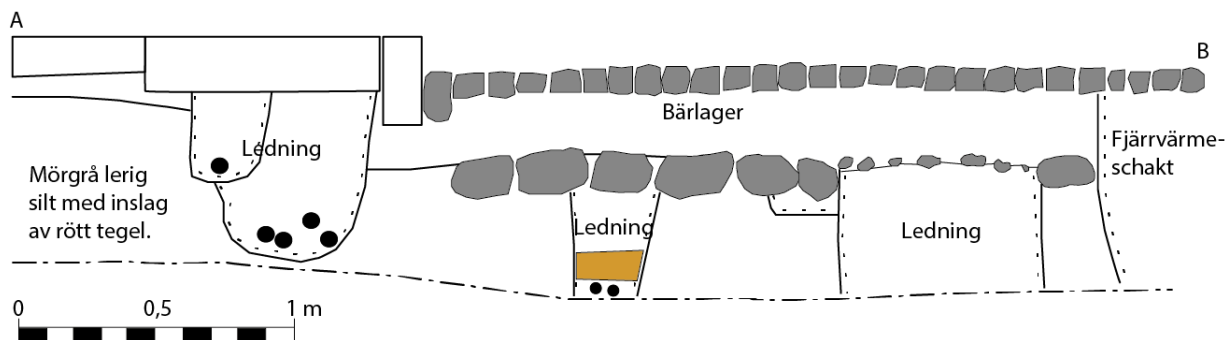
Bilaga 6c. Sektionsritningar E-F & G-H i schaktet på Korsgatan. För referens se bilaga 6a. Kontextbeskrivning nedan.

Kontextbeskrivning till bilaga 6a-c:

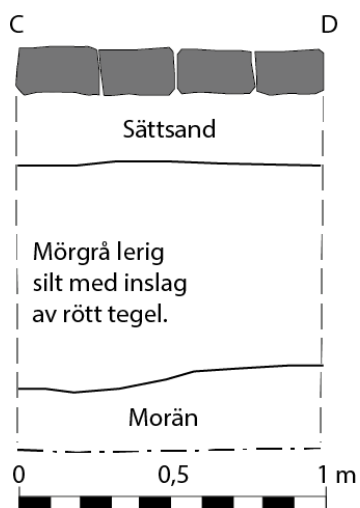
1. Mörkbrun lerig silt, troligen samma som 4.
1. Husgrund, kallmurade stenblock i grunden med gult maskinslaget tegel i dagemuren.
2. Grå-gul melerad ler med inslag av modernt rött och gult tegel.
3. Mörkbrun lerig silt med inslag av kol och en del småsten. Sannolikt samma som 1. Tolkat som odlingshorisont.
4. Brun-svart melerad morän. Sannolikt trampat ursprungligt lager.
5. Gul ler blandad med humös lerig silt. Inslag av tegel och kalkbruk.
6. Mörkbrun humös lerig silt, inslag av tegel.
7. Gul mörkbrun melerad silt, inslag av kol och gult tegel.
8. Mörkbrun sandig silt med inslag av tegel, kol och kalkbruk.
9. Ledningsschakt.
10. Grov mörkbrun sand med inslag av tegel.
11. Ledningsschakt.
12. Ledningsschakt.
13. Ledningsschakt.
14. Fjärrvärmeschakt.
15. Fjärrvärmeschakt.
16. Morän.
17. Bärlager.
18. Fjärrvärme- och ledningsschakt.
19. Vit sand, fyllning.
20. Torvig lera, fyllning.
21. Grå lera med småsten, fyllning.
22. Vit sand med inslag av asfaltsbitar.

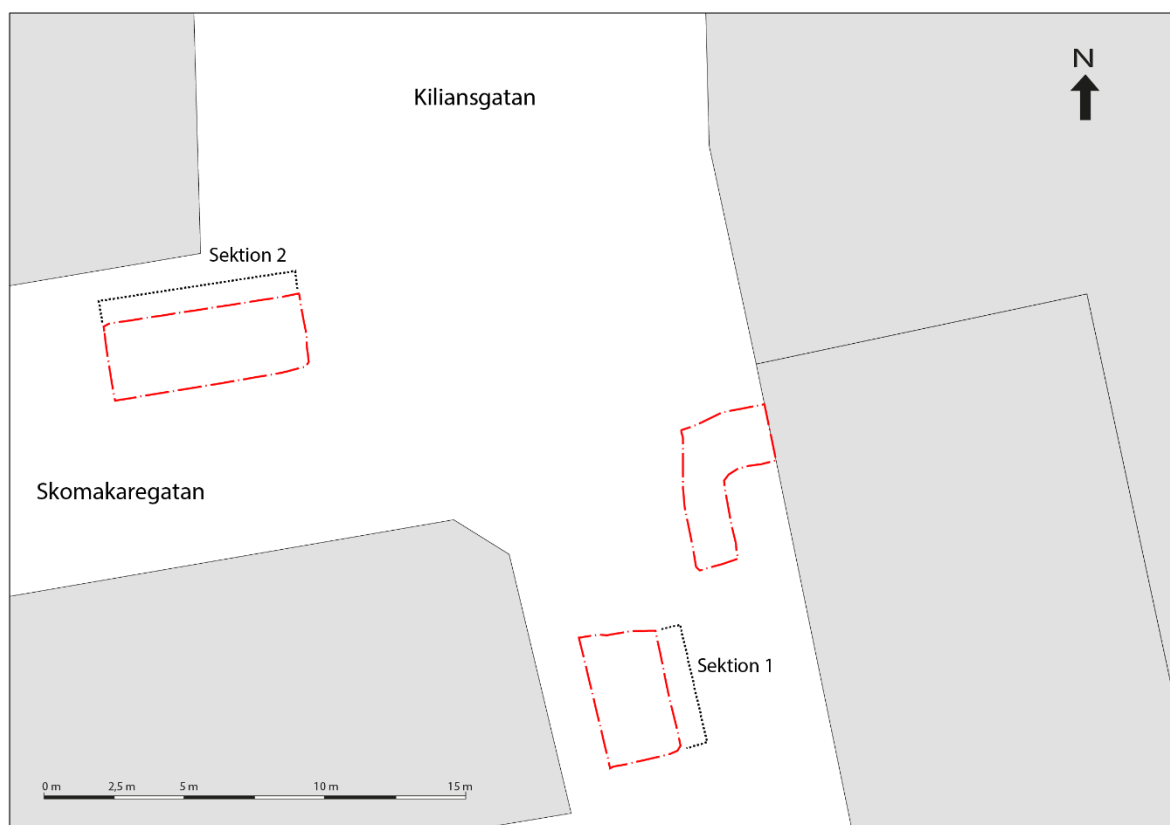
Bilaga 7a. Planritning från schaktet på Västergatan (61000-547). För referens se figur 9.

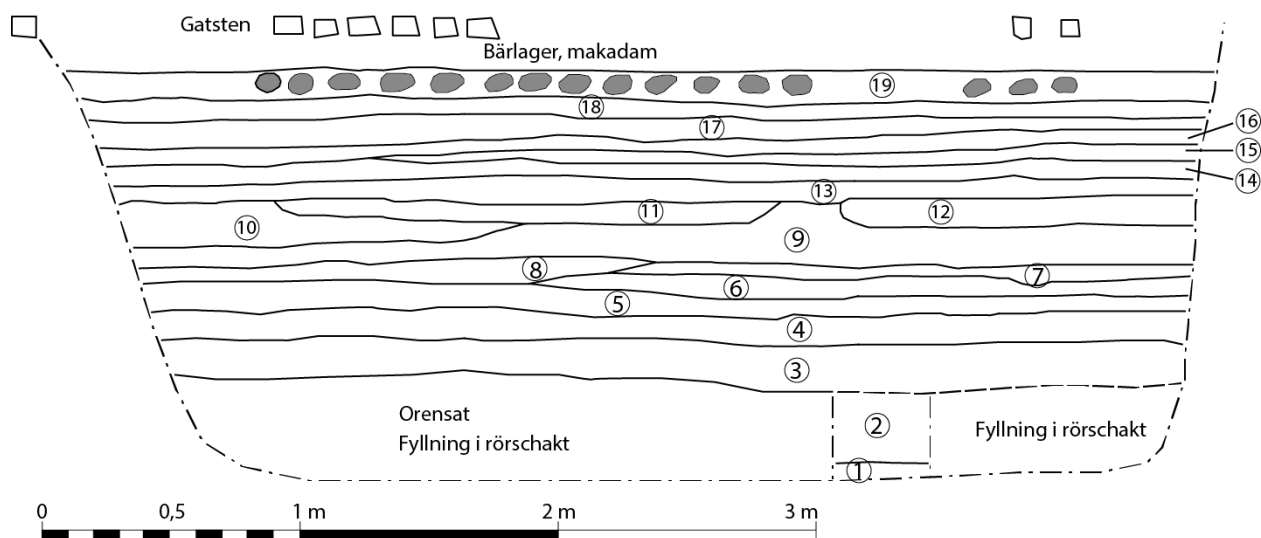
Bilaga 7b. Sektionsritning A–B från schaktet på Västergatan. För referens se bilaga 7a.

Bilaga 7c. Sektionsritning C–D från schaktet på Västergatan. För referens se bilaga 7a.

Bilaga 8a. Planritning över schakten på Kiliansgatan (61000-552) med placering av sektionerna markerade.

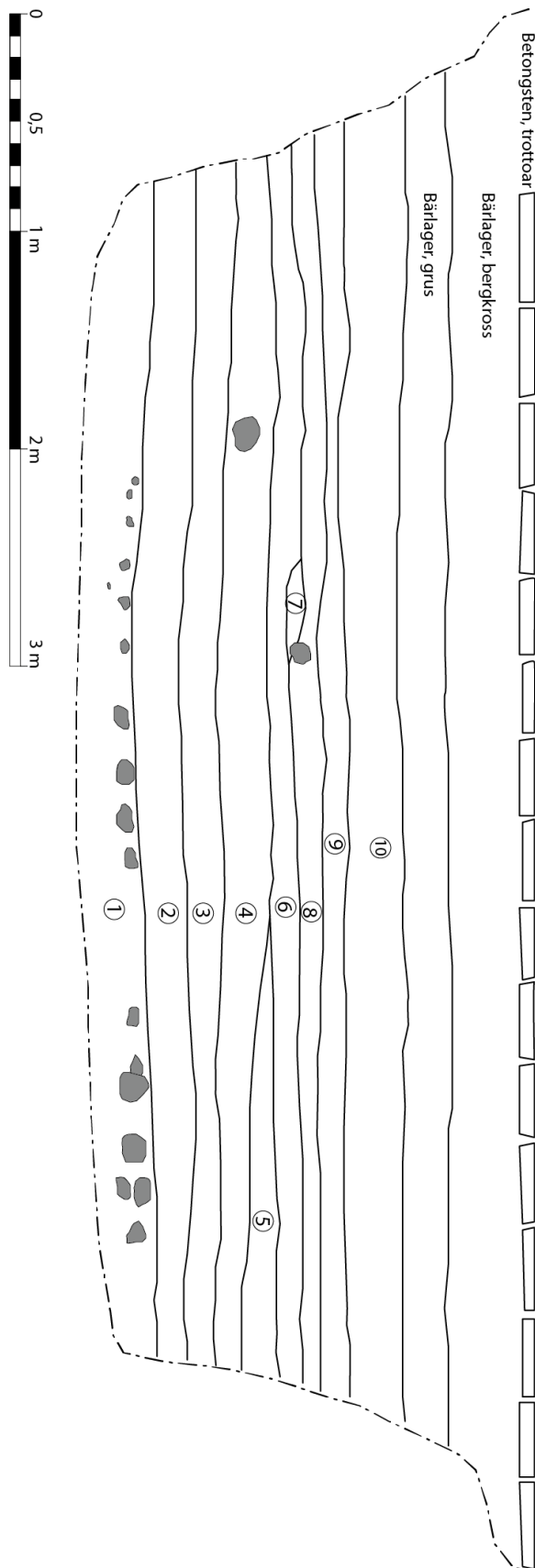

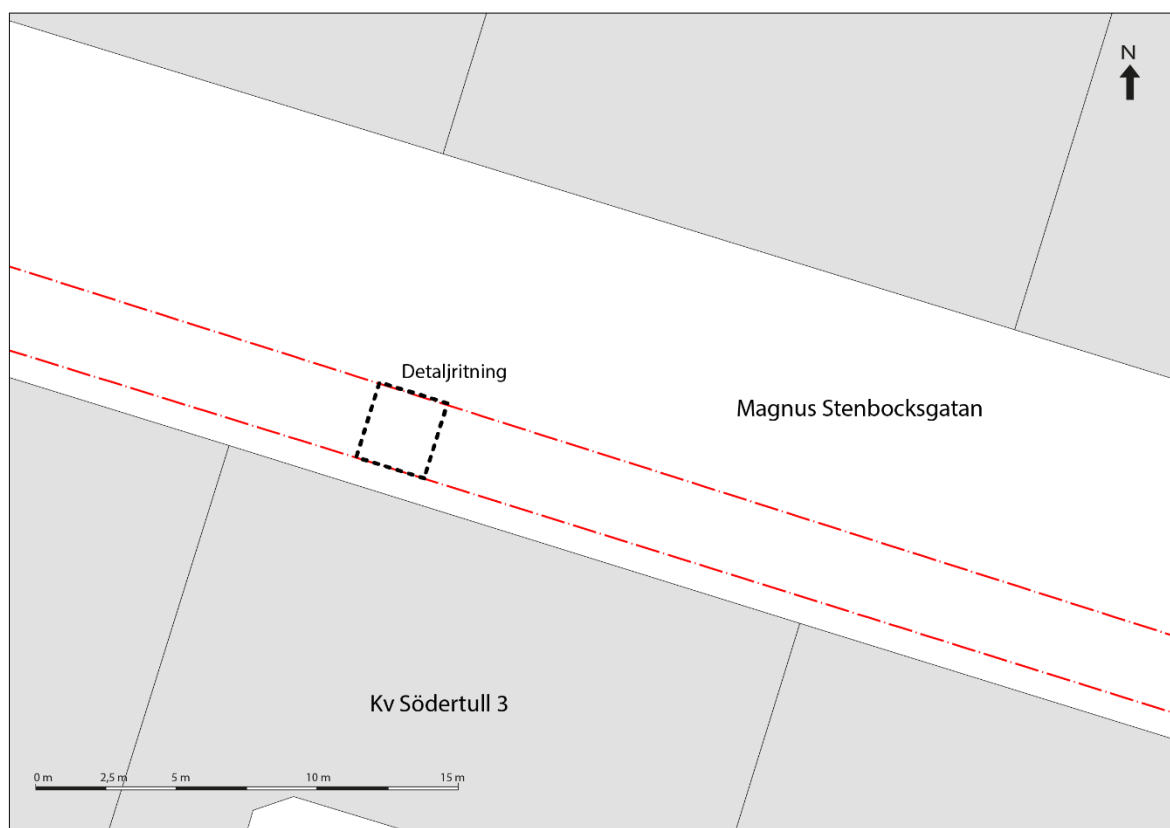
Bilaga 8b. Sektion 1, sett åt öster, i schaktet på Kiliansgatan. För referens se bilaga 8a.

1. Mört grå, homogent, fet, fuktigt, rött tegelkross, småsten, djurben. Möjlig gatubeläggning.
2. Ljust brunt homogent, kompakt, enstaka tegelkross, djurben, särskilt, mot botten, fet, finkornig. Svårrensad då fyllning för rör ligger framför.
3. Brungrå kulturjord, finkornig, fet, något, fuktig. Utjämning.
4. Brun, mycket finkornig, smetig, fet, något fuktig, inslag av rött tegelkross, träkol. Utjämning.
5. Ljust brun, finkornig, torr, kompakt, enstaka träkol, linser med sand. Utjämning.
6. Grå kulturjord, fet, finkornig, rött tegelkross, träkol kompakt. Utjämning.
7. Fin beige sand med lite fläckar med kulturjord. Sättsand för gatsten?
8. Brunt, mycket finkornigt, fet, något torr, ganska omogen. Få komponenter.
9. Grå kulturjord, mager, sandigt inslag, torr med mycket rött tegelkross. Raseringslager.
10. Ljust grått, finkornigt, men något sandig, mager, torr, något kompakt, inslag av rött tegelkross. Utjämning.
11. Mestadels smutsigt kalkbruk, lite tegelkross. Rivningslager?
12. Samma som (11).
13. Brunt, lite finkornigt, torr, lite kompakt, över fraktion av sand, inslag av rött tegelkross. Utjämning.
14. Ljust brun, mestadels sand, med lite rött tegelkross, torr, lucker. Sättsand.
15. Grå, något fet, finkornig, torr, kulturjord. Med rött tegelkross. Utjämning.
16. Sand. Gulbeige, sättsand.
17. Brunt grus och sand.
18. Beige sand, sättlager.
19. Brun sand, kullersten.

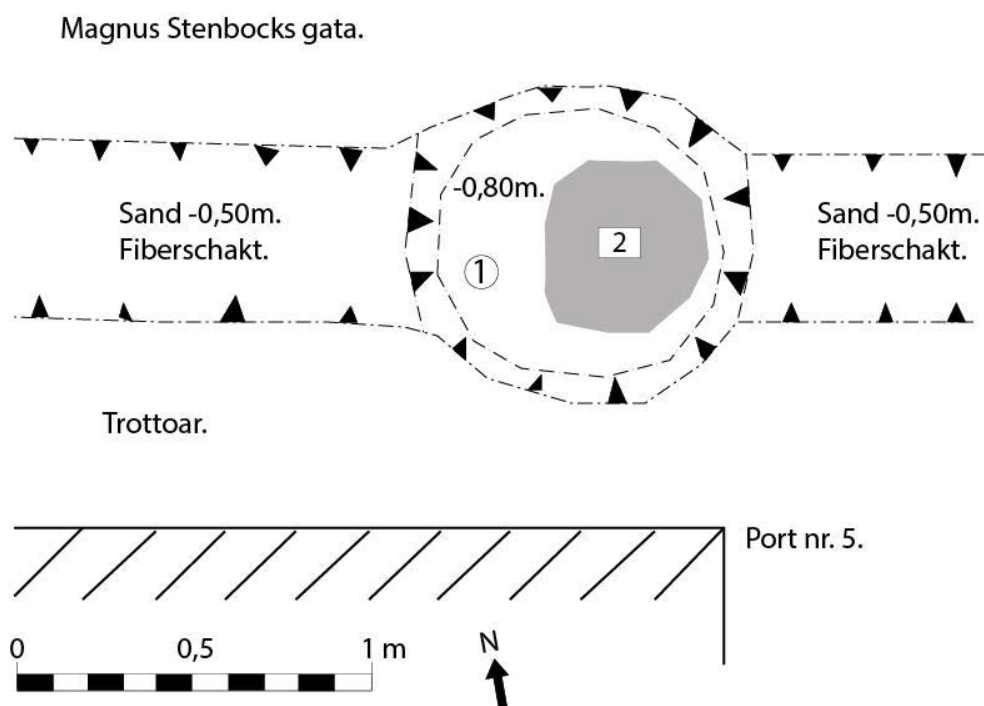
Bilaga 8c. Sektion 2, i schaktet på Kiliansgatan (61000-552), sett åt norr. För referens se bilaga 8a.

1. Gråbrun kulturjord, finkornig, något fet, fuktig, ganska homogen. Innehåller småsten, enstaka tegelkross, djurben, fläckar av grå lera. Svårrensat i botten. Tolkas som äldre gata.
2. Gråbrun kulturjord, finkornig, något fet, något torr, ganska homogen med få komponenter, enstaka småsten, enstaka tegelkross, lite djurben. Utjämning.
3. Grå kulturjord, fet, finkornigt, något fuktig, inslag av lite rött tegelkross, enstaka träkolsbitar. Utjämning.
4. Gråbrunt, finkornig, torr, luckert, stort inslag av organiskt nedbrutet material, ger intryck av mull. Inslag av ben som ligger i olika vinklar, vilket tyder på ett utkastlager. Utjämning, möjligen för att höja gatan.
5. Mörkt grå kulturjord, mycket fet, något fuktig, finkornigt, något kompakt, inslag av lite rött tegelkross. Utjämning.
6. Gulbrun och blå sand, homogen. Möjligen sättsand för gatsten. Dock inga stenar funna.
7. Gråbrun kulturjord, fet, något fuktig, finkornig, lite kompakt, inslag av rött tegelkross, enstaka kalkbruksprickar, även lite gult tegelkross.
8. Grå kulturjord, fet, något fuktig, finkornig, lite kompakt, inslag av rött tegelkross, enstaka kalkbruksprickar, även lite gult tegelkross.
9. Ljust brun, gulbrun sand, homogen, enstaka fläcka av kulturjord, luckert. Inslag av röd tegelkross. Möjligen sättsand för gatsten. Dock inga stenar funna.
10. Ljust grå kulturjord, finkornigt, fet, något torr, med inslag av rött tegelkross, lite småsten. Fynd av en kritpipa (ej omhändertagen).

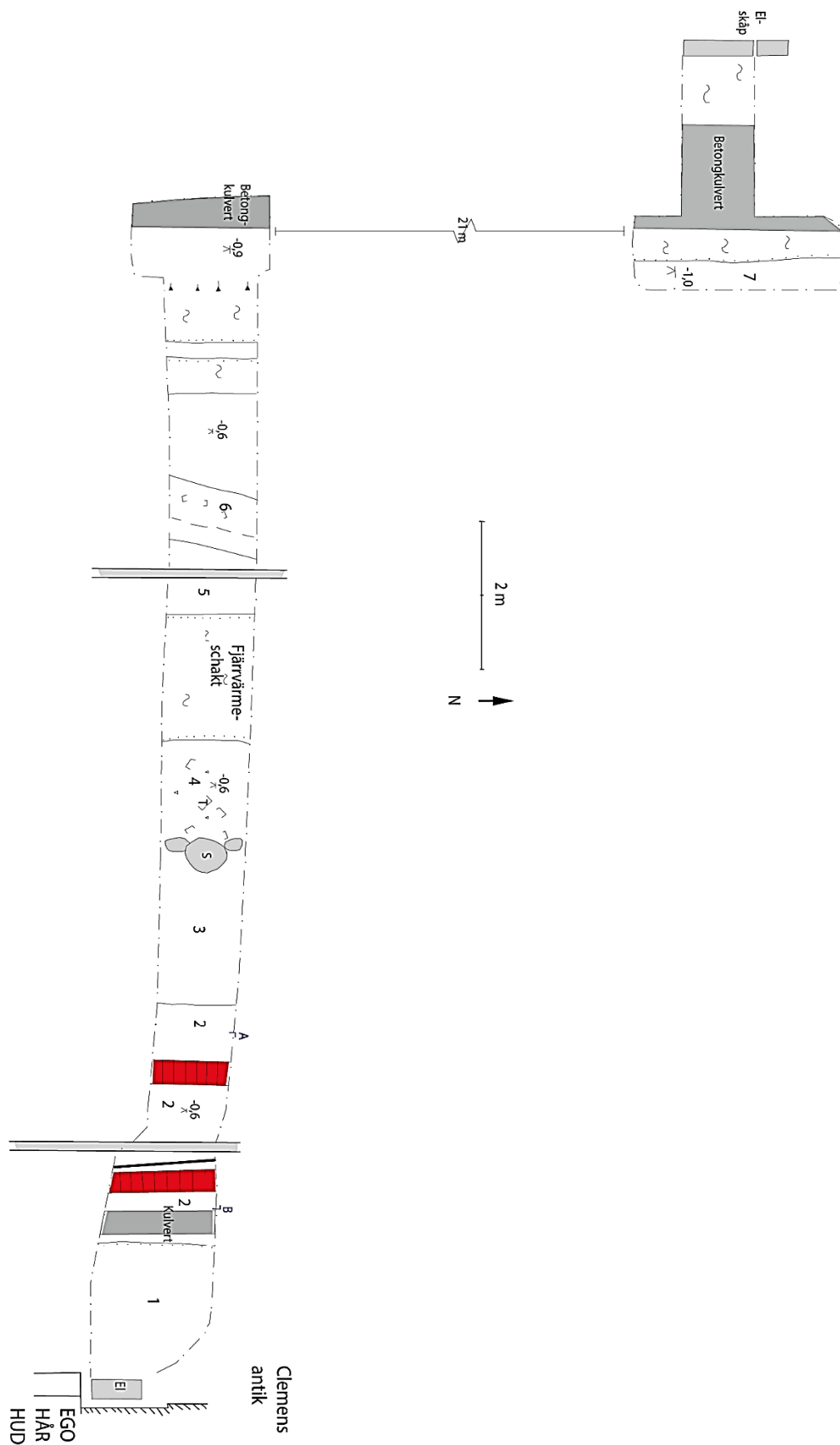

Bilaga 9a. Plan över schaktet på Magnus Stenbocksgatan (61000-570), med placering för detaljritning markerad.

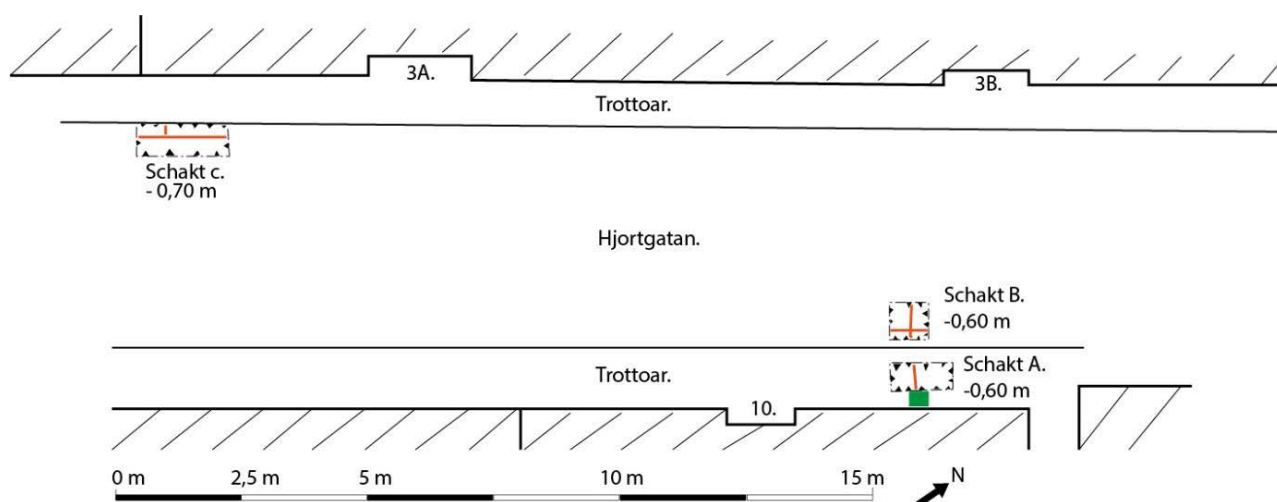
Bilaga 9b. Detaljritning över schaktet på Magnus Stenbocksgatan. För referens se bilaga 9a.

Bilaga 10a. Planritning över schakten på Clemensstorget (61000-587). För referens se figur 15. Kontextbeskrivning se nedan.

Kontextbeskrivning till bilaga 10a:

1. Sand, fyllning i ledningsschakt.
2. Blågrå lera.
3. Gråblå lera med inslag av brungrå lera, småsten och enstaka djurben.
4. Kompakt brungrå lera med inslag av rött storstenstegel och kalkbruk. Rivningsmassor.
5. Gråbrun lera.
6. Lera.
7. Brungrå siltig lera med inslag av gult tegel.

Bilaga 11a. Plan över schaktet på Hjortgatan (61000-594). För referens se figur 18.

Fyndlistor

Fyndnr	Kontext	Material	Sakord	Formtyp	Undertyp	Del	Antal	Vikt, g
1	1	Keramik	Kakel	Odefinierat			1	13
1	1	Slagg	Kopparhaltig				1	2
2	2	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat	Trebensgryta	fot	1	49
3	3	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat	Oidentifierad	buk	2	26
3	3	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat	Trebensgryta	fot	1	53
3	3	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, ljust lergods	Oidentifierad	lyftanordning - buk	1	32

Bilaga 12. Fynd KM 97872. Ärendet på Karl XII gatan, sektion 3.

Fyndnr	Kontext	Material	Sakord	Formtyp	Del	Antal	Vikt, g
1	1	Keramik	Kärl	Yngre rödgods, odefinierat	buk	1	6

Bilaga 13. Fynd KM 95290. Ärendet på Tomegapsgatan.

2020

- 2020:1 Kv Kulturen 18, fornlämning Lund 73:1, Lund stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2019. Linnea Lidh.
- 2020:2 Kv Kråkelyckan 3, fornlämning Lund 73:1, Lund stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2019. Linnea Lidh.
- 2020:3 Kv Sankt Laurentius 1, RAÄ Lund 73:1, Lämningsnummer L1988:5459, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Linda Billström.
- 2020:4 Dalby S:4. Fornlämning RAÄ Dalby 40:1/Lämningsnr L1988:815, Dalby, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Linda Billström.
- 2020:5 Änggatan, Lilla Råby, Fornlämning Lund 175:1/Lämningsnr L1988:5060, Lunds socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning genom schaktningsövervakning 2018. Mattias Karlsson.
- 2020:6 Gylleholm 14, Lilla Råby, RAÄ Lund 175:1, L1988:5060, Lunds stad och kommun, Skåne län. Avgränsande arkeologisk förundersökning 2019. Linda Billström.
- 2020:7 Stora Råby 34:39-45, Stora Råby, RAÄ Stora Råby 10:1, L1988:6568, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2014. Aja Guldåker.
- 2020:8 Utmarken 1, Östra Torn, Fornlämning RAÄ Lund 159:1/Lämningsnr L1988:5622, Lunds socken Lunds kommun, Skåne län, Arkeologisk undersökning 2016–2017. Mattias Karlsson.
- 2020:9 Kv Kulturen 24, RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2019. Adam Hultberg.
- 2020:10 Ängsö slottspark, RAÄ Ängsö 4:1/L2002:3812, Ängsö socken, Västerås kommun, Västmanlands län. Trädgårdsarkeologisk dokumentation 2019. Aja Guldåker.
- 2020:11 Döbeln 8, Krognoshuset, Lund, Lunds kommun. Antikvarisk medverkan 2019-2020. Carita Melchert.
- 2020:12 Kv Sankt Jakob 10, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2012-2014 och 2016. Linnea Lidh.
- 2020:13 Kv Sankt Peter 27, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2016. Linnea Lidh.
- 2020:14 Svensköps kyrka, Kullhult, Hörby kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2019. Carita Melchert, Victoria Hult.
- 2020:15 Södra Rörums kyrka, Södra Rörum, Hörby kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2019. Carita Melchert, Victoria Hult.
- 2020:16 Kv Banken 1, RAÄ Dalby 40:1/L1988:815, Dalby socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2016. Amanda Sjöbeck.
- 2020:17 Lund 73:1, RAÄ Lund 73:1 och Stora Råby 10:1, L1988:5459 och L1988:6568, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2016-2017. Linnea Lidh.
- 2020:18 Lund 73:1. Fornlämning RAÄ 73:1, lämningsnummer L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning 2014–2015. Linda Billström
- 2020:19 Kv Botanicum 15, RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2018. Krister Kám Tayanin.
- 2020:20 Kv Galten 12, 13, 14, 15 m fl, RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning Geoteknik 2019. Jan Kockum/Aja Guldåker.
- 2020:21 Fjärrvärmeledning mellan Lund och Dalby (Dalby S:4 m.fl.), RAÄ Stora Råby 28:1/L1988:6625 och Dalby 40:1/L1988:815, Stora Råby och Lunds socknar, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2016. Amanda Sjöbeck
- 2020:22 Kv Billegården 53, RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020. Adam Hultberg.
- 2020:23 Kv Kulturen 22, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2020. Linnea Lidh.
- 2020:24 Lund 73:1, RAÄ Lund 73:1, L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Fjärrvärme mm i Lunds innerstad. Arkeologiska schaktningsövervakningar 2016–2017. Linnea Lidh.